

Na osnovu člana 70. Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", broj: 9/05 i 35/05), a u vezi sa članom 14. stav 3. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 44/03 i 52/04) Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje, na sjednici održanoj dana 12.12.2005.godine, donio je

PRAVILNIK O PRIMJENI ZAKONA O POREZU NA DODATU VRIJEDNOST

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Predmet pravilnika

(1) Ovim pravilnikom bliže se propisuje način primjene Zakona o porezu na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: Zakon).

II PREDMET OPOREZIVANJA

Član 2.

Predmet oporezivanja

(1) Predmet oporezivanja porezom na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV) je svaka isporuka dobara ili usluga obavljena na teritoriji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu BiH) uz naknadu, vlastita potrošnja, unos dobara u carinsko područje BiH, te isporuka dobara i usluga što se obavi uz naknadu, bez naknade ili uz povoljnije uslove poreskim obveznicima i njihovim zastupnicima, kao i drugim primaocima, ako su ispunjeni ostali Zakonom propisani uslovi.

III PROMET DOBARA I USLUGA

Član 3.

Promet dobara

(1) Isporukom dobara omogućuje se prenos prava raspolaganja na dobrima licu koje tim dobrima može raspolagati kao vlasnik.

(2) Dobra se smatraju predmeti, skup stvari i privredna dobra koja se u prometu smatraju dobrima, kao što su: električna energija, toplotna energija, plin, grijanje, hlađenje i slično.

Član 4.

Promet na osnovu odluke državnog organa

(1) Kad zakonom utvrđeno tijelo, u postupku izvršenja, proda neko dobro, ne smatra se da je došlo do prometa između dužnika i organa izvršenja, već do direktnog prometa između dužnika i kupca.

Član 5.

Provizija pri prodaji ili kupovini dobara prilikom prodaje u tuđe ime i za tuđi račun

(1) Kod isporuke dobara po ugovorima na osnovu kojih se plaća provizija pri prodaji, kao što su ugovori o posredovanju i ugovori o trgovinskom zastupanju, radi se o prodaji u ime i za račun drugog lica. Za razliku od komisione prodaje, posrednik obračunava i plaća PDV na svoju proviziju, a vlasnik dobra, odnosno lice u čije ime i za čiji račun posrednik vrši prodaju obračunava i plaća PDV na ukupnu prodajnu vrijednost. Posrednik, odnosno zastupnik za svoju uslugu posebno izdaje račun na kojem iskazuje naknadu za izvršenu uslugu i obračunava PDV na vrijednost usluge posredovanja, odnosno zastupanja. PDV obračunat na proviziju posrednika, odnosno zastupnika predstavlja ulazni porez za vlasnika dobra.

Član 6.

Promet dobara u svoje ime a za tuđi račun (komisiona prodaja)

(1) Kod komisione prodaje prometom dobara smatraju se obje transakcije:

- prenos (isporuka) dobara od strane vlasnika (komitenta) komisionaru,
- prenos dobara od strane komisionara primaocu dobara.

(2) Obaveza obračunavanja i plaćanja PDV-a za komisionara nastaje istekom obračunskog perioda u kojem su dobra prodana i u kojem je ispostavljena faktura kupcu.

(3) Obaveza obračunavanja i plaćanja PDV-a za komitenta nastaje istekom obračunskog perioda u kojem je primio obračun komisionara o prodaji dobra.

Član 7.

Iznajmljivanje

(1) Isporuka dobara na osnovu ugovora o iznajmljivanju na određeni period, gdje je predviđeno da se pravo vlasništva prenosi najkasnije istekom ugovorenog perioda, predstavlja finansijski lizing.

(2) Kada se radi o finansijskom lizingu kod kojeg je ugovoreno pravo otkupa predmeta lizinga, davalac lizinga obračunava PDV na osnovicu koju čini iznos naknade koju obveznik prima, ili treba da primi, po osnovu predaje predmeta lizinga primaocu lizinga.

(3) Poreska obaveza kod finansijskog lizinga nastaje istekom poreskog perioda u kojem je dobro isporučeno.

(4) Ukoliko odredbe u ugovoru o lizingu ne budu do kraja ispoštovane, odnosno dođe do raskida ugovora prije prenosa vlasništva, davalac lizinga ima pravo ispravke obaveze PDV-a, pod uslovom da dobro bude vraćeno davaocu lizinga.

(5) Ispravka se vrši proporcionalno trajanju lizinga, i to u poreskom periodu u kojem je došlo do prestanka obligacionog odnosa.

(6) U slučaju kada ugovorom o lizingu nije predviđeno da se pravo raspolaganja na dobru prenese sa davaoca na primaoca lizinga, odnosno kada nije ugovoren otkup dobra koje je predmet lizinga, PDV se obračunava i plaća na svaku ugovorenu ratu, s obzirom da se u ovom slučaju radi o zakupu pokretne stvari.

Član 8.

Pojam novosagrađenih građevinskih objekata

(1) Novosagrađenim građevinskim objektima, u smislu člana 4. stav 3. tačka 4. Zakona, smatraju se objekti koji nisu upotrebljavani u svrhu za koju su izgrađeni i koji nisu bili predmet prenosa prava raspolaganja.

(2) Ekonomski djeljivim cjelinama (stan, poslovni prostor, garaža i drugi) smatraju se dijelovi novoizgrađenih građevinskih objekata iz stava 1. ovog člana, koji se isporučuju kao posebna cjelina i za koje se ugovara posebna naknada.

Član 9.

Promet u slučaju likvidacije i stečaja

(1) Prenos poslovne imovine u postupku likvidacije je oporeziv, izuzev ako prenos nije uključen u članu 7. stav 2. Zakona .

(2) Prenos dobara članovima ili vlasnicima društva po završetku likvidacije podliježe oporezivanju.

(3) Prenos poslovne imovine u postupku stečaja podliježe oporezivanju, izuzev ako prenos nije uključen u članu 7. stav 2. Zakona, a poreski obveznik nad kojim se vrši stečaj je poreski dužnik.

Član 10.

Razmjena

(1) Ako pri isporuci dobara naknada nije novčana, već u isporuci drugog dobra ili usluge, radi se o razmjeni.

(2) Pri razmjeni, isporuka podliježe oporezivanju na obje strane, odnosno kod svakog isporučioaca.

Član 11.

Manjak

(1) Pored upotrebe dobara u vanposlovne svrhe navedenih u članu 5. stav 1. Zakona, upotrebom dobara u vanposlovne svrhe smatra se i manjak dobara.

(2) Manjak dobara za koji se ne tereti odgovorna osoba smatra se vlastitom potrošnjom u vanposlovne svrhe poreskog obveznika i podliježe oporezivanju.

(3) Izuzetno nastali rashod po osnovu kala, rastura, kvara i loma do propisanog iznosa i manjak dobara koji se može pravdati višom silom ne podliježe oporezivanju.

(4) Visina dopuštenog rashoda po osnovu kala, rastura, kvara i loma utvrđena je Normativom za utvrđivanje rashoda na koji se ne plaća PDV, a koji je sastavni dio ovog pravilnika.

(5) Za dobra koja nisu obuhvaćena Normativom rashoda, količina rashoda se utvrđuje prema normativu obveznika.

(6) Pod višom silom podrazumijeva se manjak dobara nastao usljed elementarnih nepogoda (poplava, požar, zemljotres, ratna razaranja i slično), na osnovu akta nadležnog organa.

(7) Obveznik PDV-a utvrđuje rashod neposredno pošto je određeni rashod nastao, ili redovnim ili vanrednim popisom robe u skladištu, stovarištu, magacinu, prodavnici ili drugom sličnom objektu.

(8) Utvrđivanje rashoda vrši ovlašćeno lice ili popisna komisija obveznika, a o izvršenom popisu obavezno se sastavljaju zapisnik i popisna lista.

(9) Na rashod nastao zbog proteka roka trajanja dobara ne plaća se PDV, pod uslovom da je rok trajanja utisnut na ambalaži proizvoda ili je na drugi način određen od strane proizvođača, a pri uništenju navedenih dobara prisutan predstavnik Sanitarne inspekcije.

Član 12.

Davanje poslovnih uzoraka

(1) Uobičajenom količinom poslovnih uzoraka, u smislu člana 5. stav 2. tačka 1. Zakona, smatraju se dobra koja nisu namijenjena prometu, a koja su rezultat poslovanja poreskog obveznika ili koja su neposredno povezana sa obavljanjem njegove djelatnosti, bez obzira da li je na tim dobrima utisnut logotip poreskog obveznika.

(2) Dobra koja se daju kao poslovni uzorci moraju biti obilježena kao takva, a ako ne mogu biti obilježena kao poslovni uzorci, moraju biti u obliku i pakovanju različitom od oblika i pakovanja tih dobara namijenjenih prometu.

Član 13.

Davanje poklona male vrijednosti

(1) Poklonom manje vrijednosti, u smislu člana 5. stav 2. tačka 2. Zakona, smatra se dobro pojedinačne tržišne vrijednosti manje od 20,00 KM bez PDV-a, koje obveznik daje povremeno različitim licima (poslovnim partnerima, predstavnicima poslovnih partnera i slično), a da za to ne postoji pravna obaveza.

(2) Poslovnim partnerima smatraju se lica sa kojima postoji poslovni odnos ili se očekuje da će se takav odnos uspostaviti.

(3) Povremenim davanjem poklona smatra se davanje najviše jednog poklona istom licu u poreskom periodu.

Član 14.

Stavljanje u vlastitu upotrebu dobara koje poreski obveznik proizvodi, izgrađuje, obrađuje, kupuje ili uvozi u okviru svojih djelatnosti

(1) Prometom dobara se smatra i stavljanje u vlastitu upotrebu dobara koje poreski obveznik proizvodi, izgrađuje, obrađuje, kupuje ili uvozi u okviru svojih djelatnosti.

(2) Uzimanjem takvih dobara za vlastitu upotrebu u vanposlovne svrhe, poreski obveznik sam postaje učesnik u proizvodno prometnom lancu, pa se takav promet (interni promet) tretira kao oporezivi promet.

(3) Za takav promet poreski obveznik je dužan sačiniti internu poresku fakturu, koja sadrži elemente fakture izdate za prodaju dobara drugom poreskom obvezniku.

Član 15.

Prenos imovine poreskog obveznika

(1) Prenos cjelokupne ili dijela imovine poreskog obveznika, u skladu sa članom 7. stav 2. Zakona, se ne smatra prometom dobara ukoliko su kumulativno ispunjeni sljedeći uslovi:

- a) da ona čini zaseban poslovni subjekt,
- b) da je sticalac poreski obveznik ili tim sticanjem postane poreski obveznik,
- c) da nastavlja obavljanje iste djelatnosti i
- d) da kupac ima, ili će dobiti, istu stopu za odbitak ulaznog poreza koju je imao prodavac.

Član 16.

Prenos imovine poreskog obveznika u slučaju smrti

(1) Prenos imovinskih prava sa ostavioca na jednog ili više nasljednika u slučaju nastavka privredne djelatnosti ne podliježe oporezivanju.

(2) Zadržavanje dobara nakon prestanka obavljanja djelatnosti ili nakon prestanka registracije, a za koja je ulazni porez u potpunosti ili djelimično odbijen, podliježe oporezivanju .

Član 17.

Promet usluga

(1) Sve isporuke koje se vrše u okviru obavljanja djelatnosti, koje se ne smatraju isporučenim dobrima, smatraju se prometom usluga i podliježu obračunavanju PDV-a, osim u slučajevima koji su posebno propisani članovima 24. do 30. Zakona.

(2) Ako jedinstvena isporuka istovremeno ima obilježja prometa dobara i prometa usluga, za razvrstavanje su bitna ona obilježja koja određuju stvarni sadržaj isporuke, uzimajući u obzir volju ugovornih strana.

(3) Kod popravki dobara, za razgraničenje radi li se o prometu dobra ili usluge, bitan je, u ukupnoj naknadi, udio materijala koji je nabavio poreski obveznik koji obavlja

popravak. Ako udio naknade koja se odnosi na materijal iznosi više od 50% od ukupnog iznosa naknade koja se odnosi na popravak, radi se o prometu dobra, a ne o obavljenoj usluzi.

(4) Trpljenje neke radnje, suzdržavanje od neke radnje i ustupanje nekog prava, predstavljaju usluge u smislu PDV-a. Pod trpljenjem neke radnje smatra se, između ostalog, i dopuštanje korišćenja pokretnih i nepokretnih stvari, патената i drugih pronalazačkih prava.

(5) Ako pri prometu usluga naknada nije novčana, već u isporuci dobra ili usluge, radi se o razmjeni.

(6) Pri razmjeni, isporuka podliježe oporezivanju na obje strane, odnosno kod svakog isporučioца.

Član 18.

Oplemenjivanje (prerada, obrada, dorada) i izrada

(1) Ako naručilac daje proizvođaču materijal radi prerade, obrade, dorade ili izrade određenog proizvoda, takva isporuka nije oporeziva, jer naručilac i dalje zadržava pravo raspolaganja kao vlasnik tog materijala.

(2) Ako proizvođaču iz stava 1. ovoga člana, nakon obrade ostaju nusproizvodi ili otpaci iznad 5% vrijednosti njegove isporuke, a koje je trebalo vratiti naručiocu, radi se o prometu dobara od strane naručioца proizvođaču, na koja se mora posebno obračunati PDV.

(3) Ako naručilac iz stava 1. ovoga člana isporučuje proizvođaču materijal, dijelove ili sastojke pri čemu ne zadržava pravo raspolaganja kao vlasnik, već tim isporukama plaća proizvođačeve isporuke, odnosno protuisporuke, radi se o oporezivim isporukama, odnosno razmjeni.

Član 19.

Korišćenje usluga u vanposlovne svrhe

(1) Upotreba dobara koja čine dio poslovne imovine za vanposlovnu upotrebu poreskog obveznika, kada je PDV na takva dobra moguće u potpunosti ili djelimično odbiti, smatra se prometom usluga.

(2) Za takav promet poreski obveznik je dužan sačiniti internu poresku fakturu, koja sadrži elemente koje bi sadržavala primljena poreska faktura da mu je iste usluge izvršio drugi obveznik PDV-a.

IV MJESTO OPOREZIVANJA

Član 20.

Mjesto oporezivanja kod isporuke dobara

(1) Kod isporuke dobara, mjestom isporuke smatra se BiH, ako se dobro nalazilo u BiH u trenutku isporuke. Ako je dobro otpremljeno, tada se BiH smatra da je mjestom isporuke ako se dobro nalazilo u BiH na početku otpreme.

(2) Ako se radi o dobrima koja se montiraju, instaliraju ili izgrađuju, BiH se smatra mjestom isporuke ako je to mjesto gdje dobro postavlja isporučilac ili neko u njegovo ime.

Član 21.

Mjesto oporezivanja kod obavljanja usluga

(1) BiH se smatra mjestom obavljanja usluga, ako je mjesto obavljanja usluge tamo gdje je sjedište odnosno stalno boravište ili prebivalište lica koje obavlja usluge, ako Zakonom ili ovim pravilnikom nije drugačije određeno. Isto se odnosi i ako uslugu obavlja poslovna jedinica stranog preduzeća koja se nalazi u BiH.

(2) U članu 15. stav 2. Zakona, propisani su izuzeci od opšteg načela.

(3) Kod usluga u vezi s nekretninama, uključujući i najam ili zakup, mjestom obavljanja usluga smatra se mjesto gdje se nekretnina nalazi. Usluge u vezi s nekretninama obuhvataju slijedeće skupine usluga:

- a) usluge koje se obavljaju pomoću nekretnina (npr. iznajmljivanje kuća, stanova i soba na rok kraći od 60 dana, hotelskih soba, apartmana, zemljišta npr. parkirnih mjesta, iznajmljivanje teniskih igrališta, kuglana, održavanje grijanja i liftova, održavanje zelenih površina, čišćenje zgrada, iznajmljivanje izložbenih površina na sajmovima, postavljanje izložbenih mjesta),
- b) usluge koje se obavljaju na nekretnini obuhvataju usluge koje služe neposredno uređivanju nekretnine (npr. geodetski radovi), usluge koje služe za pripremu građevinskih radova (npr. usluge arhitekata, građevinskih inženjera, statičara), obavljanje građevinskih radova, vještačenja na nekretninama, inženjering usluge,
- c) usluge koje se obavljaju u vezi s kupovinom i prodajom nekretnina (npr. usluge advokata i posrednika pri kupoprodaji nekretnina).

(4) Kod usluga prevoza, BiH je mjesto obavljanja usluge, ako je čitava dionica puta na kojoj se prevoz obavlja u BiH;

- a) ako se usluga prevoza putnika ne obavlja samo u BiH, onda dio puta koji se odnosi na BiH podliježe oporezivanju, a dio puta koji se odnosi na inostranstvo ne podliježe oporezivanju prema odredbama Zakona. U tom slučaju, uslugu prevoza treba podijeliti srazmjerno broju kilometara na dio prevoza u BiH koji se oporezuje i dio prevoza u inostranstvu koji ne podliježe oporezivanju;
- b) ako se radi o uslugama prevoza dobara koja se izvoze, tada su, prema odredbi člana 27. stav 1. tačka 2. Zakona, oslobođene od oporezivanja (oporezuju nultom stopom) i usluge prevoza izvršene na dionici puta u BiH;
- c) ako se radi o uslugama prevoza dobara koja se uvoze, tada su, prema odredbi člana 26. stav 1. tačka 7. Zakona, oslobođene od oporezivanja i usluge prevoza izvršene na dionici puta u BiH;
- d) kod prekograničnog pomorskog, riječnog i vazdušnog prevoza putnika i robe ne utvrđuje se dionica puta u BiH.

(5) Mjesto obavljanja usluga je BiH ako je to mjesto gdje je usluga stvarno obavljena, i to:

- a) kod umjetničkih (npr. operskih, glumačkih, pjevačkih), naučnih (npr. naučna predavanja i davanja mišljenja, ali ne i savjetovanja naručioca), nastavnih (npr. usluge obuke, organizovanje kurseva), sportskih (npr. tenis, ronjenje),

zabavnih ili sličnih usluga (npr. filmske predstave, plesne priredbe) i usluga njihovog organizovanja,

- b) kod pomoćnih usluga u prevozu, kao što su: utovar, istovar, uskladištenje i drugih usluga u vezi s prevozom i otpremom,
- c) kod usluga koje se obavljaju na pokretnim dobrima, uključujući usluge stručnog mišljenja, procjene i ocjene tih dobara.

(6) Promet usluga se određuje da je u BiH ako je sjedište primaoca usluge ili stalna adresa ili adresa prebivališta/boravišta za slijedeće vrste usluga:

- a) kod usluga prenosa, ustupanja i korišćenja autorskih prava, patenata, licenci, zaštitnih znakova i sličnih prava (npr. davanje licence, prenos autorskih prava umjetnika i pisaca),
- b) usluge reklamiranja, uključujući i usluge posredovanja u tim uslugama (npr. usluge oglašavanja u novinama i drugim medijima),
- c) usluge inženjera, advokata, revizora, računovođa, tumača, prevodilaca i drugih usluga savjetovanja,
- d) usluge elektronske obrade podataka;
- e) bankarskih, finansijskih usluga i usluga iz oblasti osiguranja i reosiguranja, osim iznajmljivanja sefova,
- f) ustupanja osoblja,
- g) telekomunikacione usluge,
- h) iznajmljivanja pokretnih dobara (npr. građevinske dizalice), osim prevoznih sredstava,
- d) svih usluga posredovanja u vezi s uslugama iz ovog stava.

(7) Pri vršenju usluga iz člana 15. stav 2. tačka 4. i 5. Zakona u slučajevima da primalac usluge nije poreski obveznik na teritoriji BiH, odnosno nema svoje prebivalište u BiH, davalac usluge, u svrhu dokazivanja da se usluga vrši stranom državljaninu, a u cilju sticanja uslova za oslobađanje od obaveze obračunavanja PDV-a, dužan je od primaoca usluge uzeti ime i prezime, adresu i broj pasoša za fizičko lice, a za pravno lice potvrdu o registraciji poreskog obveznika.

V PORESKA OSNOVICA

Član 22.

Utvrđivanje osnovice

(1) Utvrđivanje osnovice, kada se određena dobra uzimaju za privatnu upotrebu (vanposlovna svrha), poreski obveznik vrši na način da će dobra vrednovati prema tržišnoj vrijednosti u vremenu njihove isporuke, u koju nije uračunat PDV, a koju bi obveznik naplatio od kupca da je to isto dobro prodao.

(2) Osnovicu za obračun PDV-a za upotrebu vlastito proizvedenih dobara u privatnu svrhu (vanposlovna svrha) i zadržavanje dobara nakon prestanka poslovanja predstavlja tržišna vrijednost uzetih dobara u momentu uzimanja, upotrebe dobara čija je svrha promijenjena ili u momentu prestanka rada obveznika, bez PDV-a.

(3) Kada je u pitanju uzimanje dobara koja su proizvedena u preduzećima, tržišnom vrijednošću smatra se vlastiti trošak utvrđen prema računovodstvenim propisima.

(4) U slučaju vršenja usluga u privatne svrhe, poresku osnovicu čini iznos koji bi se naplatio da je ista usluga izvršena trećim licima.

(5) Ukoliko se od strane pojedinca, ili grupe, uzima bez naknade za privatnu upotrebu stalna imovina, poresku osnovicu čini vrijednost te imovine u momentu uzimanja, koja je iskazana u knjigovodstvu poreskog obveznika, s tim da poreska osnovica ne može biti manja od tržišne vrijednosti u momentu prometa imovine.

(6) U slučaju da je stalna imovina u potpunosti amortizovana, kao osnovica za obračun PDV-a, uzima se tržišna vrijednost stalne imovine u momentu prometa.

(7) Kamatom u smislu člana 20. stav 10. tačka 3. Zakona, podrazumjeva se iznos kamate obračunat po propisanoj stopi za neblagovremeno plaćanje iz dužničko – povjerilačkih odnosa.

(8) Zavisni troškovi koji se prema članu 21. stav 2. tačka 2. Zakona, uključuju u poresku osnovicu PDV-a na uvoz dobara pored vrste troškova navedenih u toj odredbi, takođe uključuju (na primjer troškove špeditera, terminala, smještaja, naknade za carinjenje i slično). Administrativne takse i naknade inspekcijama i drugim javnim organima koji vrše izvršnu vlast ne uključuju se u poresku osnovicu za PDV kod uvoza.

VI PORESKA STOPA

Član 23.

Standardna poreska stopa

(1) PDV plaća se po standardnoj stopi od 17% na poresku osnovicu.

(2) Kada se porez obračunava na poresku osnovicu u kojoj je sadržan PDV, PDV se izračunava po preračunatoj stopi. Preračunata stopa se izračunava na slijedeći način:

$$PRERAČUNATA STOPA PDV = \frac{STOPA PDV \times 100}{100 + STOPA PDV}$$

$$PRERAČUNATA STOPA PDV = \frac{17 \times 100}{100 + 17} = 14,5299$$

VII OSLOBAĐANJA OD PLAĆANJA PDV-a ZA PROMET DOBARA I USLUGA BEZ PRAVA NA ODBITAK ULAZNOG POREZA

Član 24.

Javne poštanske usluge

(1) Poresko oslobađanje iz člana 24. stav 1. tačka 1. Zakona, odnosi se na javne poštanske usluge. Javnim poštanskim uslugama podrazumjevaju se sve usluge koje obavljaju javni poštanski operateri u skladu sa Zakonom o poštama Bosne i Hercegovine.

Član 25.

Medicinske usluge i usluge zdravstvene zaštite

(1) Poresko oslobađanje iz člana 24. stav 1. tačka 2. Zakona, odnosi se na preventivne, dijagnostičko-terapijske i rehabilitacione usluge koje pružaju domovi zdravlja, bolnice, zavodi, zavodi za zaštitu zdravlja, klinike, instituti, zdravstveni centri, kliničko bolnički centri i klinički centri u skladu sa propisima koji uređuju oblast zdravstvene zaštite.

(2) Poresko oslobađanje iz navedenog člana Zakona se odnosi i na smještaj, njegu i ishranu bolesnika u tim ustanovama, nezavisno od toga da li su ove ustanove usmjerene ka ostvarivanju dobiti.

(3) Usluge doktora medicine i stomatologije, medicinskih sestara i fizioterapeutskih tehničara, oslobođene su plaćanja PDV-a ako te usluge pružaju u privatnoj praksi.

(4) Zdravstvenom zaštitom u smislu odredbi člana 24. stav 1. tačka 2. Zakona, ne smatraju se:

- a) medicinska ispitivanja radi utvrđivanja zdravstvenog stanja, tjelesnog oštećenja i invalidnosti u postupcima kod drugih organa i organizacija, osim ispitivanja po uputu ljekara, odnosno ljekarske komisije,
- b) zdravstveni pregledi radi upisa u srednje i više škole, fakultete i na kurseve, dobijanje uvjerenja za vozačke dozvole, za sudske i druge sporove i u drugim slučajevim kada se pregled ne obavlja u cilju zdravstvene zaštite,
- c) pregled zaposlenih upućenih na rad u inostranstvo od strane organizacija, kao i mjere preventivne zdravstvene zaštite za privatna putovanja u inostranstvo i zdravstveni pregledi za ta putovanja.

Član 26.

Usluge socijalnog osiguranja

(1) Poresko oslobađanje iz člana 24. stav 1. tačka 3. Zakona, odnosi se na usluge koje pružaju ustanove socijalne zaštite: centri za socijalni rad, ustanove za smještaj korisnika i ustanove za dnevni boravak i pomoć u kući u skladu sa propisima koji uređuju socijalnu zaštitu i socijalnu sigurnost građana.

(2) Promet dobara i usluga koji je neposredno povezan sa uslugama iz stava 1. ovog člana odnosi se na isporuku hrane, pića, lijekova i sličnu isporuku dobara i usluga u ovim ustanovama.

Član 27.

Usluge obrazovanja

- (1) Poresko oslobođanje iz člana 24. stav 1. tačka 4. Zakona, odnosi se na usluge:
- a) obrazovanja (predškolskog, osnovnog, srednjeg, višeg i visokog) i profesionalne prekvalifikacije, koje pružaju lica registrovana za obavljanje tih djelatnosti u skladu sa propisima koji uređuju tu oblast,
  - b) smještaja i ishrane učenika i studenata u školskim i studentskim domovima ili sličnim ustanovama, kao i sa njima neposredno povezani promet dobara i usluga od strane lica registrovanih za obavljanje tih djelatnosti.

Član 28.

Usluge iz oblasti sporta, usluge koje obavljaju vjerske, političke, humanitarne sindikalne dobrotvorne invalidske ili slične organizacije

(1) Poresko oslobođanje iz člana 24. stav 1. tačka 5. Zakona, se odnosi na usluge iz oblasti sporta i fizičkog vaspitanja samo u slučaju ako te usluge pružaju pojedincima lica čija djelatnost nije usmjerena ka sticanju dobiti.

(2) Prema članu 24. tačka 6. Zakona, plaćanja PDV-a su oslobođene medicinske i zdravstvene usluge, usluge socijalnog osiguranja, te usluge obrazovanja koje angažuju vjerske organizacije ili filozofska udruženja.

(3) Poresko oslobođanje iz člana 24. stav 1. tačka 7. Zakona, se odnosi na usluge i isporuke dobara vjerskih organizacija ako se obavljaju radi zadovoljavanja vjerskih potreba u skladu sa propisima kojima je regulirano obavljanje tih djelatnosti.

(4) Poresko oslobođanje iz člana 24. stav 1. tačka 8. Zakona, se odnosi na usluge koje pružaju političke, sindikalne, humanitarne, dobrotvorne, invalidske i slične organizacije u skladu sa propisima kojima su regulisane te djelatnosti.

Član 29.

Usluge iz oblasti kulture

(1) Poresko oslobođanje iz člana 24. stav 1. tačka 9. Zakona, odnosi se na usluge iz oblasti kulture koje pružaju lica registrovana za obavljanje ove djelatnosti u skladu sa propisima koji uređuju oblast kulture, kao i sa njima neposredno povezani promet dobara i usluga, od strane lica čija djelatnost nije usmjerena ka ostvarivanju dobiti, a kojima se smatraju: pozorišna i muzička djelatnost, djelatnost muzeja i galerija, djelatnost arhiva, djelatnost biblioteka, djelatnost zaštite kulturnih dobara, djelatnost zaštite istorijskih spomenika.

Član 30.

Promet dobara i usluga lica iz oblasti zdravstva i kulture

(1) Poresko oslobođanje iz člana 24. stav 1. tačka 10. Zakona, odnosi se na promet dobara i usluga koje vrše medicinske, zdravstvene i ustanove iz oblasti kulture, isključivo za njihove vlastite potrebe.

Član 31.

Usluge javnih radio i televizijskih servisa

(1) Poresko oslobođanje iz člana 24. stav 1. tačka 11. Zakona, odnosi se na usluge javnih radio i televizijskih servisa koje se obavljaju u skladu sa propisima kojima je regulisano obavljanje tih usluga.

(2) Radiodifuzne usluge:

- a) proizvodnja i emitovanje ekonomsko-propagandnog programa (reklame),
- b) proizvodnja i prodaja audiovizuelnih programa (emisija, filmova, serija, nosača zvuka i drugo),
- c) proizvodnja drugih programskih usluga (teleteksta i drugo),
- d) organizovanje koncerta i drugih priredbi,
- e) obavljanje drugih djelatnosti utvrđenih statutom,

nisu predmet oslobođanja u skladu sa odredbama člana 24. stav 1. tačka 11. Zakona, i na navedene usluge plaća se PDV.

Član 32.

Usluge osiguranja i reosiguranja

(1) Poresko oslobođanje iz člana 25. stav 1. tačka 1. Zakona, se odnosi na usluge osiguranja i reosiguranja ako se obavljaju u skladu sa propisima kojima je regulisano obavljanje tih djelatnosti.

Član 33.

Promet nepokretne imovine

(1) Poresko oslobođanje iz člana 25. stav 1. tačka 2. Zakona, se odnosi na svaki dalji promet nepokretne imovine i dijelova te imovine, poslije prve prodaje novoizgrađene nepokretne imovine. Pojam novoizgrađene nepokretne imovine regulisan je odredbama člana 8. ovog Pravilnika.

Član 34.

Usluge izdavanja u zakup i podzakup nepokretne imovine

(1) Poresko oslobođanje iz člana 25. stav 1. tačka 3. Zakona, se odnosi samo na iznajmljivanje nekretnina i dijelova nekretnina u stambene svrhe.

(2) Iznajmljivanje nekretnina i dijelova nekretnina u bilo koje druge svrhe osim stambenih je oporezivo PDV-om.

Član 35.

Finansijske usluge

(1) Pod finansijskim uslugama iz člana 25. stav 1. tačka 4. Zakona, podrazumjevaju se usluge koje vrše lica u skladu sa posebnim propisima (na primjer banke, pošte, osiguravajuća društva, brokerske kuće, štedionice, mjenjačnice, investicioni fondovi, mikrokreditne organizacije, agencije za bankarstvo i osiguranje depozita, agencije za osiguranje i druga lica). Finansijske usluge uključuju i prateće usluge posrednika, ali

samo ukoliko takve usluge imaju karakteristike finansijske usluge u korist krajnjeg primaoca finansijske usluge.

(2) Poresko oslobađanje iz člana 25. tačka 4. pod c) Zakona, odnosi se na transakcije uključujući i vrijednosne papire, novčanice i kovanice, koje predstavljaju zakonsko sredstvo plaćanja bilo koje države. Ako se kovanice i novčanice kupuju ili prodaju po većoj vrijednosti od njihove nominalne vrijednosti, onda te isporuke podliježu oporezivanju.

Član 36.

Usluge u vezi sa igrama na sreću

(1) Poresko oslobađanje iz člana 25. stav 1. tačka 7. Zakona, se odnosi na promet usluga koje su povezane sa djelatnošću priređivanja igara na sreću u skladu sa propisima koji uređuju igre na sreću .

(2) Poresko oslobađanje iz stava 1. ovog člana odnosi se na organizatore igara na sreću koji imaju odobrenje nadležnog organa.

Član 37.

Uvoz dobara

(1) Uvoz dobara je svaki unos dobara u carinsko područje BiH.

(2) Uvoznik je lice koje je u jedinstvenoj carinskoj ispravi navedeno kao primalac robe, u rubrici broj 8.

Član 38.

Usluge povezane sa uvozom dobara u BiH

(1) Poresko oslobađanje iz člana 26. stav 1. tačka 7. Zakona, za prevozne i ostale usluge, koje su povezane sa uvozom dobara (utovar, istovar, pretovar, skladištenje i slično) obveznik može da ostvari ako ima dokaz da je vrijednost tih usluga sadržana u osnovici za obračun PDV-a pri uvozu dobara.

(2) Dokaz iz stava 1. ovog člana je:

- a) dokument o vrsti usluge i iznosu sporednih troškova (ugovor, račun, otpremnica ili prevozni dokument),
- b) ovjerena kopija uvozne carinske isprave izdate u skladu sa carinskim propisima, na osnovu koje se može utvrditi da su sporedni troškovi uključeni u osnovicu za obračun PDV-a pri uvozu dobara.

VIII OSLOBAĐANJA OD PLAĆANJA PDV-a ZA PROMET DOBARA I USLUGA SA PRAVOM NA ODBITAK ULAZNOG POREZA (OPOREZIVANJE NULTOM STOPOM)

Član 39.

Izvoz dobara iz BiH

(1) Poresko oslobađanje (nulta stopa) iz člana 27. stav 1. tačka 1. Zakona, odnosi se na izvoz dobara iz BiH.

(2) Izvozom dobara i usluga smatra se neposredan promet dobara ili usluga kupcu u inostranstvo odnosno izvan carinskog područja BiH.

(3) Izvoznik je lice koje je u jedinstvenoj carinskoj ispravi navedeno kao izvoznik, u rubrici broj 2.

(4) Inostrani kupac je svaki privredni subjekt koji ima sjedište odnosno prebivalište izvan teritorije BiH. Inostranim kupcem smatra se i poslovna jedinica domaćeg pravnog lica u inostranstvu. Poslovna jedinica stranog lica u BiH ne smatra se inostranim kupcem.

Član 40.

Uslovi za izvoz dobara iz BiH

(1) Da bi se promet smatrao izvozom u skladu sa članom 27. Zakona, moraju biti zadovoljeni uslovi:

- a) da je dobro prešlo granicu BiH,
- b) ako naplata potraživanja za izvršeni izvoz nije izvršena u roku 180 dana, onda transakcija sa inostranstvom nije izvršena, već se smatra da je promet izvršen unutar granice BiH.

Član 41.

Pravo na poresko oslobađanje pri izvozu dobara iz BiH

(1) Poresko oslobađanje iz člana 27. stav 1. tačka 1. Zakona, obveznik može da ostvari ako posjeduje izvoznju carinsku ispravu, odnosno ovjerenu kopiju izvozne carinske isprave o izvršenom izvozu dobara izdatu u skladu sa carinskim propisima.

(2) Ako je u skladu sa carinskim propisima odobreno periodično carinjenje dobara koja se izvoze, poresko oslobađanje iz stava 1. ovog člana, a do izdavanja izvozne carinske isprave, obveznik može da ostvari ako posjeduje račune ili otpremnice, ovjerene od strane nadležnog carinskog organa.

Član 42.

Izvoz dobara iz BiH putem pošte

(1) Kada se dobra šalju u inostranstvo poštom ili brzom poštom poresko oslobađanje iz člana 27. stav 1. tačka 1. Zakona, obveznik može da ostvari ako posjeduje izvoznju carinsku ispravu izdatu u skladu sa carinskim propisima.

(2) Kada se dobra šalju u inostranstvo poštom ili brzom poštom bez podnošenja izvozne carinske isprave, poresko oslobađanje obveznik može da ostvari ako posjeduje poštansku otpremnicu, odobrenje nadležnog carinskog organa izdato u skladu sa carinskim propisima i prevozni dokument na osnovu kojeg se može utvrditi da su dobra poslata u inostranstvo poštom ili brzom poštom.

(3) Odobrenje iz stava 2. ovog člana sadrži sljedeće podatke:

- a) naziv i adresu, odnosno firmu i sjedište, kao i IB obveznika (izvoznika),
- b) uobičajeni trgovački naziv, količinu i vrijednost dobara,
- c) mjesto i datum kada su dobra poslata u inostranstvo,
- d) naziv i adresu odnosno firmu primaoca dobara u inostranstvu,
- e) potpis i pečat nadležnog carinskog organa koji je izdao odobrenje.

Član 43.

Rok za naplatu potraživanja pri izvozu

(1) Ako u roku od 180 dana izvoz nije naplaćen, u obračunskom periodu kada je protekao rok za naplatu nastaje obaveza za obračun i uplatu PDV-a i pripadajuće kamate. Obračun sastavlja izvoznik, koji je poreski obveznik, a kamata se obračunava od dana kada je izvršen izvoz.

(2) Ako izvoznik naplati izvoznju isporuku dobara poslije roka navedenog u stavu jedan ovog člana, ima pravo na povrat plaćenog PDV-a u onom obračunskom razdoblju kada je i naplaćen. Pod naplatom se podrazumijeva i prebijanje.

Član 44.

Konačan izvoz dobara iz BiH

(1) Poresko oslobađanje iz člana 27. stav 1. tačka 2. Zakona, za prevozne i ostale usluge koje su u neposrednoj vezi sa izvozom dobara, obveznik može da ostvari ako posjeduje:

- a) dokument na osnovu kojeg se vrši usluga prevoza, odnosno dokument o vrsti usluge i iznosu sporednih troškova (ugovor, račun i drugo),
- b) dokument o izvršenoj usluzi prevoza,
- c) original ili ovjerenu kopiju izvozne carinske isprave za robu koja se prevozi u inostranstvo, izdato u skladu sa carinskim propisima.

(2) Prevozne usluge (drumskog, željezničkog, broskog, avio saobraćaja) oslobođene su plaćanja PDV-a pri prevozu dobara koja se izvoze u inostranstvo i za dionicu puta koja se nalazi unutar granica BiH.

Član 45.

Usluge isporuke dobara ovlaštenim organizacijama koje ta dobra izvoze u okviru registrovanih humanitarnih i dobrotvornih aktivnosti

(1) Poresko oslobađanje iz člana 27. stav 1. tačka 5. Zakona, za prevozne i ostale usluge koje su u neposrednoj vezi sa izvozom dobara ovlaštenih organizacija koje su registrovane kod nadležnih ministarstava za humanitarne ili dobrotvorne aktivnosti obveznik može da ostvari pod sljedećim uslovima:

- a) da posjeduje dokument na osnovu kojeg se vrši prevoz odnosno dokument o vrsti usluge i iznosu sporednih troškova (ugovor, faktura i slično),

- b) dokument o izvršenoj usluzi (CMR, CIM i slično),
- c) originalnu ili ovjerenu kopiju izvozne carinske isprave izdate u skladu sa Zakonom o carinskoj politici.

Član 46.

Pružanje usluga koje vrše predstavnici
i drugi posrednici

(1) Za ostvarivanje prava iz člana 27. stav 1. tačka 6. Zakona, vrši se uz ispunjenje sljedećih uslova:

- a) da poreski obveznik posjeduje ugovor o pružanju usluga posredovanja u ime i za račun drugog,
- b) da poreski obveznik posjeduje fakturu o izvršenim uslugama u kojoj nije iskazan PDV,
- c) da poreski obveznik posjeduje izvoznju carinsku ispravu u skladu sa carinskim propisima o izvršenim poslovima u ime i za račun drugog,
- d) da posjeduje dokaz o izvršenom plaćanju u skladu sa propisima o deviznom poslovanju.

Član 47.

Uslovi za poresko oslobađanje pri snabdjevanju plovnih objekata gorivom i drugim dobrima u međunarodnom prevozu

(1) Poresko oslobađanje iz člana 28. Zakona, obveznik može da ostvari ako posjeduje:

- a) dokumenta o izvršenom prometu dobara i usluga (ugovor, faktura i drugo),
- b) izjavu vlasnika-korisnika plovnog objekta ili letjelice da će se iznajmljena ili kupljena sredstva pretežno koristiti u međunarodnom prevozu.

(2) Pretežno korištenje plovnih objekata, letjelica i vazduhoplova u međunarodnom prevozu podrazumijeva da se plovni objekti, letjelice i vazduhoplovi u šest mjeseci koji prethode poreskom periodu, za koji se podnosi poreska prijava u 80% slučajeva koriste za obavljanje usluga međunarodnog prevoza.

Član 48.

Postupak oslobađanja prometa dobara i usluga izvršenih za potrebe
međunarodnog saobraćaja

(1) Snabdjevanjem plovnih objekata i vazduhoplova gorivom i drugim dobrima, u smislu člana 28. Zakona, podrazumijeva se isporuka goriva i maziva, hrane, pića, štampe namijenjenih prodaji u plovnim objektima, vazduhoplovima i drugo.

(2) Za promet dobara iz stava 1. ovog člana, obveznik je dužan da obezbjedi dokaze u skladu sa propisom koji uređuje carinski dozvoljeno postupanje sa carinskom robom, puštanje carinske robe i naplatu carinskog duga i to:

- a) carinsku ispravu za ponovni izvoz stranih dobara i zaključene obračunske listove prodaje u plovnim objektima i vazduhoplovima u skladu sa carinskim propisima, za strana dobra prodana putnicima u plovnim objektima i vazduhoplovima u međunarodnom vazdušnom saobraćaju,

- b) izvoznu carinsku ispravu i specifikaciju prodatih dobara sastavljenu na osnovu obračunskih listova prodaje u plovnim objektima i vazduhoplovima u skladu sa carinskim propisima za domaća dobra prodana putnicima u vazduhoplovima u međunarodnom vazдушnom saobraćaju,
- c) carinsku ispravu za ponovni izvoz i dostavnice za prodato strano gorivo i mazivo,
- d) izvoznu carinsku ispravu i dostavnice za prodato domaće gorivo i mazivo,
- e) liste snadbjevanja vazduhoplova i plovnih objekata na međunarodnim linijama, odnosno mjesečni izvještaj o utrošenim dobrima ovjeren od strane nadležnog carinskog organa, u skladu sa carinskim propisima za domaća dobra (hrana, piće i drugo) koja se služi putnicima vazduhoplova i plovnih objekata na međunarodnim linijama.

Član 49.

Usluge izvršene u svrhu zadovoljavanja direktnih potreba plovnih objekata

(1) Prometom usluga namjenjenih neposrednim potrebama plovnih objekata iz člana 28. stav 1. tačka 5. Zakona, smatraju se lučke usluge, usluge tegljenja i vezivanja brodova, usluge istovara, utovara, pretovara i drugo.

Član 50.

Usluge izvršene u svrhu zadovoljavanja direktnih potreba avio prevoznika

(1) Prometom usluga namjenjenih neposrednim potrebama vazduhoplova iz člana 28. stav 1. tačka 6. Zakona, smatraju se usluge sletanja, poletanja, prihvata i otpreme vazduhoplova, putnika, prtljaga i robe, usluge parkinga vazduhoplova, odleđivanja i zaštite od zaleđivanja, hlađenja, grijanja i drugo.

Član 51.

Snadbjevanje dobrima i uslugama po međunarodnim ugovorima

(1) Snadbjevanje dobrima i uslugama koja su izvršena u okviru međunarodnih ugovora ne podliježu oporezivanju, ukoliko je to regulisano međunarodnim ugovorima čiji je potpisnik BiH.

(2) Prilikom nabavke dobara i usluga koja se oslobađaju od PDV-a, po osnovu međunarodnih ugovora, koristi se poseban obrazac za oslobađanje od PDV-a (obrazac PDV-MU1), na jednom od službenih jezika BiH i engleskom jeziku. Strani investitor distribuira poseban obrazac za oslobađanje od PDV-a domaćim ugovaračima – izvođačima radova.

(3) Obveznik koji u okviru implementacije međunarodnih ugovora vrši isporuku dobara opterećenih PDV-om, ima pravo na povrat PDV-a u skladu sa procedurama propisanim ovim pravilnikom.

Član 52.

Osoblje diplomatskih i konzularnih predstavništava

(1) Lica registrovana za PDV u BiH koja isporučuju dobra i usluge, diplomatskim i konzularnim misijama, međunarodnim organizacijama i članovima tih misija i organizacija i u okviru međunarodnih projekata pružanja pomoći, će obračunavati PDV na promet u skladu sa uobičajenim odredbama Zakona o PDV-u.

(2) Pod osobljem diplomatskih i konzularnih predstavništava, članovima međunarodnih organizacija i članovima njihovih porodica u smislu Zakona smatraju se lica kao i članovi njihovih porodica koji sa njima žive u zajedničkom domaćinstvu ako nisu državljani Bosne i Hercegovine, a to su osobe koje su akreditovane od strane Ministarstva vanjskih poslova na bazi uzajamnosti.

Član 53.

Postupak ostvarivanja prava na oslobođanje od plaćanja PDV-a na dobra i usluge pružene diplomatskim i konzularnim predstavništvima

(1) Lica koja imaju pravo da ne budu opterećena PDV-om za svoje nabavke će imati pravo na povrat PDV-a koji će se isplaćivati prema članu 54. ovoga pravilnika.

Član 54.

Uslovi za povrat PDV-a za isporučena dobra i usluge diplomatskim i konzularnim predstavništvima

(1) Povrat PDV-a će se vršiti mjesečno nakon podnijetog zahtjeva. Zahtjev za povrat će se ostvariti ispunjavanjem obrasca zahtjeva CD-PDV 1 za diplomatske i međunarodne organizacije iz člana 29. stav 1. tačka 1., 2. i 3. Zakona, te obrasca zahtjeva CD-PDV 1M, za PDV obveznike iz BiH koji vrše nabavku dobara i pružanje usluga u okviru međunarodnih projekata pružanja pomoći, koji su sastavni dio ovog pravilnika.

(2) Zahtjevu treba biti priložen:

- a) ispunjen CD-PDV 2, koji je sastavni dio ovog pravilnika, za svakog člana misije i misije same koja traži povrat, ako zahtjev za povrat podnose diplomatske i međunarodne organizacije iz člana 29. stav 1. tačka 1., 2. i 3. Zakona,
- b) faktura na kojoj je iskazan PDV za koji se traži povrat,
- c) dokaz o plaćanju PDV-a za koji se traži povrat,
- d) potvrdu iz člana 58. ovog pravilnika,

ako zahtjev za povrat podnose PDV obveznici iz BiH koji vrše nabavku dobara i pružanje usluga u okviru međunarodnih projekata pružanja pomoći.

(3) Uprava za indirektno oporezivanje (u daljem tekstu: Uprava) vrši povrat plaćenog iznosa PDV-a ako su ispunjeni uslovi iz Zakona i ovog pravilnika.

(4) Kod PDV-a za snadbijevanje dobrima i uslugama diplomatskih i konzularnih predstavništava nema ograničenja kod prava na povrat, osim da su nabavke namjenjene za službene potrebe predstavništava.

(5) Kod snadbijevanja dobrima i uslugama diplomatskog i konzularnog osoblja članova međunarodnih organizacija, ako je oslobođanje od plaćanja PDV-a regulisano međunarodnim ugovorom, i članova njihovih porodica, povrat PDV-a se ne odobrava na nabavke slijedećeg:

- a) duhanskih proizvoda,
- b) alkohola i alkoholnih pića,
- c) prehrambenih proizvoda,
- d) obroka u restoranima i
- e) hotelskog smještaja.

(6) Kod ostalog prometa izuzev onog iz stava 5. ovog člana, vrši se povrat PDV-a samo ako pojedinačna nabavka prelazi iznos od 100 KM bez PDV-a. Povrat PDV-a se ne može vršiti za dobra i usluge kupljene po zakonom propisanoj posebnoj šemi za korištena dobra, umjetnička djela, kolekcionarske predmete i antikvitete kao i predmete kupljene na aukciji. Ukupan godišnji iznos povrata PDV-a pojedincima iz ovog stava ne može prelaziti iznos od 1.200 KM. Ovo ograničenje se ne primjenjuje na PDV plaćen na nabavku vozila.

(7) Odredbe iz stava 5. i 6. ovog člana se primjenjuju, osim ako nije drugačije regulisano međunarodnim ugovorom.

(8) Predstavništva, organizacije, ili pojedinci koji dostavljaju zahtjev za povrat osiguravaju Upravi potrebne podatke o računima koji je otvoren u instituciji nadležnoj za obavljanje platnog prometa u BiH, i na koji se može izvršiti prenos iznosa za povrat.

Član 55.

Nadležnost Uprave za provedbene propise o kontroli povrata PDV-a kvalifikovanim misijama

(1) Uprava može izdati uputstva o praktičnoj provedbi i kontroli povrata PDV-a za kvalifikovane misije, organizacije i njihove članove.

Član 56.

Rok za otuđenje dobara

(1) Nosioци prava na povrat PDV-a po osnovu člana 29. Zakona, ne mogu otuđiti nabavljena dobra prije isteka roka od 3 godine od dana nabavke dobara u BiH. Ukoliko to učine dužni su obračunati i platiti PDV.

(2) Ograničenje otuđenja dobara ne odnosi se na dobra čija je pojedinačna vrijednost manja od 100 KM.

Član 57.

Međunarodni ugovori

(1) Prilikom nabavke dobara i usluga koji će biti predmetom povrata PDV-a po osnovu međunarodnih projekata pružanja pomoći u skladu sa odredbama člana 29. stav 1. tačka 4. Zakona, primjenjivat će se odredbe članova 51. do 59. Pravilnika.

Član 58.

Organ nadležan za izdavanje potvrde za međunarodni ugovor

(1) Domaći ugovarač-izvođač projekta dužan je pribaviti potvrdu Ministarstva inostranih poslova da se radi o projektu pružanja pomoći BiH po međunarodnom ugovoru u skladu sa članom 29. stav 1. tačka 4. Zakona.

(2) Potvrda iz stava 1. mora da sadrži podatke o:

- a) nazivu međunarodnog ugovora,
- b) nazivu podugovora po međunarodnom ugovoru ,
- c) datumu zaključenja međunarodnog ugovora,
- d) datumu zaključenja podugovora po međunarodnom ugovoru ,
- e) osnov za povrat PDV-a (član ugovora),
- f) vrijednost po međunarodnom ugovoru,
- g) vrijednost po podugovoru i
- h) korisnik projekta.

Član 59.

Evidentiranje prometa dobara i usluga po međunarodnom ugovoru

(1) Uprava vodi posebnu evidenciju o podnesenim zahtjevima za povrat PDV-a, po osnovu međunarodnih projekata pružanja pomoći.

(2) Uprava će odbiti zahtjev za povrat PDV-a, ukoliko se u postupku razmatranja istog ustanovi da podaci iz priložene dokumentacije nisu saglasni sa međunarodnim projektom pružanja pomoći - podugovorom na osnovu kojeg je ostvareno pravo na povrat PDV-a.

(3) Ukoliko se u postupku naknadne kontrole ustanovi da podaci iz dokumentacije koji su prezentirani uz zahtjev za povrat PDV-a ne odgovaraju stvarnom stanju, poreski obveznik će se zadužiti za odgovarajući iznos PDV-a sa pripadajućom kamatom, za period od dana kada je nastala poreska obaveza do dana uplate te obaveze.

Član 60.

Slobodne zone

(1) PDV-e se ne plaća na unos dobara u slobodnu zonu, osim dobara za krajnju potrošnju u slobodnoj zoni.

(2) Poresko oslobođanje iz člana 30. Zakona, obveznik može da ostvari ako posjeduje:

- a) dokument preduzeća koje upravlja slobodnim zonama (u daljem tekstu: preduzeće) kojim se potvrđuje da između preduzeća i korisnika slobodne zone-primaoca dobara postoji važeći ugovor o korištenju slobodne zone,

- b) račun isporučioaca dobara koja se unose u slobodnu zonu,
- c) izjavu korisnika zone da se radi o dobrima namjenjenim djelatnosti u slobodnoj zoni, osim dobara za krajnju potrošnju u slobodnoj zoni,
- d) ovjerenu kopiju jedinstvene carinske isprave kojom se dokazuje da su dobra unešena u slobodnu zonu, u skladu sa carinskim propisima.

Član 61.

Odbitak ulaznog poreza kod prometa u slobodnim zonama

(1) Domaći dobavljači za operatore u slobodnim zonama će u kontekstu člana 32. i 33. Zakona, imati pravo na odbitak ulaznog PDV-a na nabavke izvedene radi izvršenja prometa.

IX ODBITAK ULAZNOG POREZA

Član 62.

Opšte

(1) Ulazni porez je iznos PDV-a koji je u skladu sa članom 55. Zakona, posebno iskazan na poreskim fakturama, za promet dobara i usluga koje su poreskom obvezniku izvršili drugi poreski obveznici, kao i iznos PDV-a koji je plaćen prilikom uvoza i posebno iskazan u jedinstvenoj carinskoj ispravi (JCI).

(2) Ulaznim porezom smatra se i:

- a) iznos PDV-a koji je platilo lice iz člana 13. tačka 2. i 3. Zakona, ako je registrirani obveznik,
- b) iznos paušalne naknade koju poreski obveznik iskaže na potvrdi o plaćanju prilikom nabavke dobara i usluga od poljoprivrednika iz člana 45. stav 1. Zakona.

Član 63.

Porezni obveznici koji imaju pravo na odbitak ulaznog poreza

(1) Porezni obveznici koji obavljaju oporezive isporuke dobara i usluga imaju pravo na odbitak ulaznog poreza ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a) da je na fakturi za primljena dobra ili obavljene usluge iskazan PDV u skladu sa članom 55. Zakona,
- b) da je isporuka dobara ili usluga primljena od drugog PDV obveznika,
- c) da za primljene isporuke prema članu 32. Zakona, nije isključeno pravo na odbitak ulaznog poreza,
- d) da je isporuka obavljena poreznom obvezniku u poslovne svrhe.

(2) Lica koja nisu obveznici poreza na dodanu vrijednost, nemaju pravo na odbitak ulaznog poreza. Isto se odnosi i na lica koja obavljaju isporuke dobara i usluga oslobođenih poreza na dodatu vrijednost.

(3) Lica koja dijelom obavljaju isporuke dobara i usluga oslobođene plaćanja poreza, a dijelom isporuke koje su oporezive ili podliježu nultoj stopi, imaju pravo na odbitak ulaznog poreza u dijelu koji se odnosi na oporezive isporuke i isporuke koje podliježu

nultoju stopi. U tom slučaju u knjigovodstvu ili izvanknjigovodstvenim evidencijama treba osigurati podatke o ulaznom porezu koji se odnosi na oporezive i neoporezive isporuke dobara i usluga. Iznimno, ako lice ne može u knjigovodstvu ili izvanknjigovodstveno osigurati podatke o ulaznom porezu koji se odnosi na oporezive odnosno neoporezive isporuke (opći troškovi - režije, dugotrajna imovina i drugo), srazmjerni odbitak utvrđuje se procjenom.

(4) Ako će se isporuka kod primatelja u beznačajnom dijelu koristiti (do 5 %) za oporezive svrhe, smatra se da je isporuka u cijelosti obavljena u neoporezive svrhe. Nasuprot tome, ako će se isporučeno dobro u cijelosti ili skoro u cijelosti koristiti (preko 95 %) za oporezive svrhe, smatra se da je isporuka u cijelosti obavljena u oporezive svrhe.

(5) Obaveznik je dužan da vodi posebne evidencije za isporuke za poslovne svrhe, a posebno za isporuke u neposlovne svrhe.

(6) Ako se dobra ili usluge isporučene poreznom obvezniku koriste u poslovne i neposlovne svrhe, a moguće je odrediti udjel korištenja u neposlovne svrhe, ulazni porez se mora podijeliti prema svrsi upotrebe na dio koji se može i na dio koji se ne može odbiti. Ovaj način razgraničenja provodi se naročito kod isporuka pokretnih dobara koja se u privrednom prometu količinski određuju po broju, mjeri ili težini te kod korištenja usluga.

(7) Ako podjela iz stava 6. ovoga člana nije moguća, a primljena isporuka se u cijelosti uključuje u poslovne svrhe, ispunjene su pretpostavke za postojanje vlastite potrošnje u pogledu korištenja u neposlovne svrhe te privatni udio korištenja podliježe oporezivanju prema članu 5. stav 1. Zakona.

(8) Osobe koje će primljene isporuke dobara ili usluga koristiti u poslovne i neposlovne svrhe moraju odvojeno imati račun za dobra i usluge koje će koristiti u poslovne svrhe od dobara i usluga koje će koristiti u neposlovne svrhe.

(9) Smještaj u smislu člana 32. stav 6. tačka 2. Zakona, odnosi se samo na smještaj za poslovne zabave.

Član 64.

Prijevozna sredstva koja ne služe isključivo za poslovne djelatnosti

(1) Putnički automobili, avioni i brodovi za prevoz poslovođstva, rukovođnih i drugih zaposlenih se ne odnose na prijevozna sredstva koja se koriste isključivo za obavljanje svoje poslovne djelatnosti.

(2) Prijevozna sredstva na koja nije odbijen ulazni porez, ne podliježu PDV kod otuđivanja od strane poreskih obveznika.

Član 65.

Odbitak ulaznog poreza pri uvozu

(1) PDV koji je obračunat pri uvozu, uvoznik može odbiti kao ulazni porez ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a) da je PDV plaćen pri uvozu. Uplata poreza pri uvozu uvijek se obavlja za uvoznika a može je izvršiti uvoznik sam ili za njega netko drugi, koji u tom

- slučaju na nalogu za uplatu, u pozivu na broj odobrenja, mora navesti identifikacijski broj uvoznika na kojeg glasi JCI.
- b) da je dobro uvezeno u zemlju, za oporezive svrhe uvoznika.

Član 66.

Vrijeme odbitka ulaznog poreza

- (1) Ulazni porez odbija se u poreskom razdoblju prema članu 38. Zakona, u kojem je primljena faktura za nabavljena dobra i usluge sa iskazanim porezom na dodanu vrijednost u skladu sa članom 55. Zakona.
- (2) Odbitak ulaznog poreza se odobrava bez obzira da li je faktura plaćena.

Član 67.

Odbitak ulaznog poreza kod avansa

- (1) Za date avanse ulazni porez se može odbiti u poreskom periodu u kojem je avans plaćen ako je za njega od strane primatelja ispostavljena a od strane platitelja primljena faktura, prema članu 55. Zakona, neovisno od toga što dobro nije isporučeno ili usluga izvršena.
- (2) Ako po plaćenom avansu ne dođe do isporuke dobra ili usluge, gubi se pravo na odbitak ulaznog PDV-a, a obračunati porez treba ispraviti. U tom slučaju uplatilac avansa mora ispostaviti knjižnu obavjest primatelju avansa da je obavio ispravak ulaznog poreza, a primatelj avansa tada smanjuje svoju poreznu obvezu. Ova odredba se primjenjuje nezavisno o tome da li je izvršen povrat avansa.

Član 68.

Odbitak ulaznog poreza pri početku obavljanja djelatnosti

- (1) Privredna ili druga poduzetnička oporeziva djelatnost započinje s pripremnim radnjama koje se poduzimaju radi početka obavljanja te djelatnosti. Ulazni porez sadržan u primljenim isporukama za početak rada može se odbiti ako su ispunjeni svi ostali uvjeti za odbitak ulaznog poreza. Ne može se ostvariti pravo na odbitak ulaznog poreza koji je zaračunan na primljene isporuke kao što su privatno motivirana ulaganja, pripremna ulaganja i slično koje ne dovode do poduzetničkog statusa i poduzetničkog poslovanja.
- (2) Osobe iz stava 1. ovoga člana imaju pravo na odbitak ulaznog poreza u skladu s uvjetima propisanim Zakonom i ovim pravilnikom.

Član 69.

Ispravak odbitka ulaznog poreza

- (1) Ako se porezna osnovica (naknada) promijeni naknadno zbog različitih vrsta popusta ili nemogućnosti naplate putem zakonski propisanih načina, tada osoba koja je isporučila dobro ili obavila uslugu može ispraviti (smanjiti) iznos izlaznog poreza. Isporučitelj izdaje knjižnu obavjest na taj iznos osobi kojoj su isporučena dobra ili obavljene usluge koja na osnovu knjižne obavijesti vrši ispravku (smanjenje) odbitka

ulaznog poreza. Ako je PDV obračunat i plaćen pri uvozu odbijen kao ulazni porez, a naknadno je snižen ili nadoknađen, tada uvoznik mora na osnovu rješenja Uprave za pripadni iznos ispraviti odbitak ulaznog poreza.

(2) Ispravci se moraju obaviti u poreskom razdoblju u kojem je promijenjena porezna osnovica.

Član 70.

Odbitak ulaznog poreza kod usluga koje lice sa sjedištem u inozemstvu obavi domaćem obvezniku

(1) Obveznik u zemlji koji koristi uslugu lica sa sjedištem u inozemstvu i plati porez prema članu 39. Zakona, ima pravo taj porez odbiti kao ulazni porez, ako su ispunjeni uvjeti iz člana 32. Zakona.

(2) Obveznik iz stava 1. ovoga člana ima pravo na odbitak ulaznog poreza ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a) fakturu mora izdati lice koje ima sjedište u inozemstvu,
- b) porez mora biti plaćen na propisani jedinstveni račun,
- c) obveznik u zemlji mora na fakturi zabilježiti iznos obračunatog i plaćenog poreza.

Član 71.

Određivanje dijela srazmjernog odbitka ulaznog poreza

(1) Pri obračunu srazmjernog odbitka djela ulaznog poreza u skladu sa članom 33. stav 4. Zakona, u srazmjeru prometa sa i bez prava na odbitak ne ulaze sljedeći elementi prometa:

- a) isporuke (otuđenje) opreme koju poreski obveznik koristi u obavljanju svojih poslovnih aktivnosti,
- b) isporuke finansijskih usluga, ako se obavljaju povremeno.

Smatra se da se finansijske usluge vrše povremeno ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- i) da finansijske usluge predstavljaju dopunsku djelatnost obveznika i
  - ii) da prihod od finansijskih usluga ne prelazi 5% godišnjeg prometa obveznika (sa uključenim PDV-om).
- c) isporuke nekretnina ako se obavljaju povremeno.

Kao povremene transakcije nekretnina se smatraju slučajevi kada:

- i) poreski obveznik isporučuje nekretnine u kojima je obavljao poslovne aktivnosti, ili
- ii) isporuka nekretnina nije uobičajena vrsta posla kojim se poreski obveznik bavi.

Član 72.

Djelatnosti i isporuke oslobođene od PDV-a

(1) Porezni obveznik ne može odbiti ulazni porez sadržan u fakturama za primljena dobra i obavljene usluge što ih koristi za isporuke dobara i usluga:

- a) oslobođenih plaćanja PDV-a u zemlji u skladu sa Zakonom,
- b) u inozemstvu, koje bi bile oslobođene od poreza da su obavljene u zemlji,
- c) bez naknade, koje bi bile oslobođene od poreza.

(2) Ako se isporuke dobara i usluga koje su oslobođene PDV-a u zemlji, obavljaju u inozemstvu, ne ostvaruje se pravo na odbitak ulaznog poreza koji je s njima povezan.

(3) Ako osoba obavlja isporuke dobara i usluga bez naknade, nema pravo na odbitak ulaznog poreza ako je obavljanje takvih isporuka oslobođeno PDV-a.

Član 73.

Odbitak srazmjernog dijela ulaznog poreza

(1) Na temelju člana 33. Zakona, porezni obveznik ima pravo na odbitak srazmjernog dijela ulaznog poreza na isporučena ili uvezena dobra koja koristi za potrebe svoje poslovne djelatnosti ili prima usluge da bi izvršio promet dobara i usluga sa i bez prava na odbitak ulaznog poreza.

Član 74.

Utvrđivanje srazmjernog dijela ulaznog poreza.

(1) Srazmjerni dio ulaznog poreza koji se može odbiti utvrđuje se jednom godišnje za tekuću godinu na osnovu podataka dostavljenih od strane poreskog obveznika u prethodnoj godini u skladu sa članom 33. stav 6. Zakona.

(2) Srazmjerni porezni odbitak izračunava se primjenom procenta srazmjernog odbitka na iznos ulaznog poreza umanjenog za iznos kojeg obveznik nema pravo da odbije.

(3) Srazmjerni porezni odbitak se utvrđuje tako što se procenat srazmjernog poreznog odbitka primijeni na ulazni porez umanjen za iznos kojeg porezni obveznik nema pravo da odbije u skladu sa članom 32. stav 6. Zakona.

$$\text{Procenat srazmjernog odbitka} = \frac{\text{godišnji oporezivi promet (standardna i nulta stopa)}}{\text{ukupan godišnji promet}} \times 100$$

$$\text{Srazmjerni porezni odbitak} = \frac{\text{Iznos ulaznog poreza u poreznom razdoblju} - \text{Iznos ulaznog poreza iz članka 32. st.6.Zakona}}{\text{Iznos ulaznog poreza u poreznom razdoblju}} \times \text{Procenat srazmjernog odbitka}$$

Član 75.

Posebni slučajevi

(1) Ako država i njezini organi, entitetski organi, organi Distrikta i lokalne samouprave kao i pravne osobe utemeljene u skladu sa zakonom s ciljem obavljanja poslova iz djelokruga organa uprave koji se ne smatraju obveznicima iz člana 12. stav 6. Zakona, obavljaju privrednu ili drugu djelatnost, a neoporezivanje te djelatnosti dovelo bi do stjecanja neopravdanih povlastica, tada će Uprava rješenjem utvrditi da su porezni obveznici za tu djelatnost.

(2) U slučaju iz stava 1. ovoga člana, porezni obveznici moraju odvojeno voditi knjigovodstvo za svaki odjel koji se smatra poreznim obveznikom i nema srazmjernog odbitka ulaznog poreza za bilo koje druge administrativne troškove u odnosu na dio

koji se odnosi na obavljanje poslova u okvirima svojeg zakonom utvrđenog djelokruga ili ovlasti koji ne mogu odbiti.

X ISPRAVKA ULAZNOG POREZA

Član 76.

Ispravka odbitka ulaznog poreza

(1) Ispravka odbitka ulaznog poreza se obračunava i prijavljuje, na prijavi za PDV u poreskom periodu u kojem je nastao razlog za ispravku.

(2) Razdoblje za ispravak ulaznog poreza kod nekretnina iznosi deset godina to jest stodvadeset (120) mjeseci, a kod opreme pet godina to jest šezdeset (60) mjeseci od poreskog perioda početka uporabe kada je dobro nabavljeno ili proizvedeno i odbijen ulazni porez. Ispravak ulaznog poreza provodi se odjednom za razdoblje od promjene uvjeta do kraja razdoblja ispravka.

(3) Ako neki objekat ili oprema postanu neuporabljivi prije isteka razdoblja za ispravak ulaznog poreza, tada prestaju razlozi ispravke ulaznog poreza.

(4) Ako naknadno ulaganje bitno ne mijenja vijek korištenja objekta ili opreme, tada se ispravak ulaznog poreza za to ulaganje obavlja u razdoblju ispravka ulaznog poreza za dotično privredno dobro.

(5) Ako se radi o naknadnom ulaganju koje bitno mijenja vijek korištenja, ili predstavlja zasebnu cjelinu kao npr. dogradnja već postojeće zgrade, za to ulaganje utvrđuje se novo (zasebno) razdoblje ispravka ulaznog poreza.

(6) Ispravka odbitka ulaznog poreza u slučajevima iz stava 2. i 3. ovoga člana se vrši u poreskoj prijavi za poreski period u kojem je došlo do promjene uslova za odbitak ulaznog poreza.

(7) Pod promjenom uslova iz prethodnog stava podrazumjeva se prelazak iz oporezive u ne oporezivu djelatnost i obrnuto (promjena uslova na osnovu kojih je imao ili nije imao pravo na odbitak ulaznog poreza za opremu i objekte). Ispravka ulaznog poreza vrši se i u slučaju prenosa opreme i objekta licu koje nema pravo na odbitak ulaznog poreza. Za period nakon promjene, PDV-e se ispravlja.

(8) Ispravka ulaznog poreza se izračunava prema sljedećoj formuli:

$$\text{Ulazni porez} - (\text{minus}) \left[\text{Ulazni porez} \times (\text{puta}) \frac{\text{Vrijeme korištenja dobara prije prestanka uslova za odbitak ulaznog poreza}}{\text{Razdoblje za ispravku ulaznog poreza}} \right]$$

Član 77.

Odbitak ulaznog poreza prilikom početka obavljanja oporezivih djelatnosti

(1) Lica iz člana. 37. Zakona, koja se registruje kao PDV obveznik podnosi Upravi zahtjev za proporcionalni odbitak ulaznog poreza za dobra koja ima na zalihama koje se vrednuju po knjigovodstvenoj vrijednosti (sa uključenim PDV-om) ili tržišnoj vrijednosti ako je ona niža.

(2) U zahtjevu mora posebno iskazati dobra na koja je bio plaćen PDV kod nabave.

(3) Srazmjerni dio se obračunava na osnovu ukupne nabavke iz godine koja prethodi prvoj registraciji na način da sve nabavke dobara sa ulaznim PDV-om i one bez ulaznog PDV-a moraju biti stavljene u odnos.

Član 78.

Oblik i sadržaj prijave za PDV

(1) Obveznici su dužni do 10-og u mjesecu po isteku poreznog perioda iz člana 38. stav 1. Zakona, podnijeti PDV prijavu nadležnoj organizacionoj jedinici Uprave prema sjedištu, odnosno prebivalištu obveznika.

(2) Prijava PDV-a podnosi se na jedinstvenom obrascu prijave PDV (u daljem tekstu: Obrazac P PDV) koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

(3) Iznosi navedeni u poljima na poreskoj prijavi zaokružuju se na najbliži niži cijeli broj u KM.

XI PERIOD OPOREZIVANJA, OBRAČUNAVANJA I PLAĆANJA PDV-a

Član 79.

Plaćanje PDV-a

(1) Obveznici koji se bave prometom dobara i usluga iz člana 4. do 11. Zakona, plaćaju PDV najkasnije do desetog u mjesecu za prethodni mjesec.

(2) Iznos uplate navedene u stavu 1. ovog člana se zaokružuje na najbliži niži cijeli broj u KM.

(3) Obveznici koji se bave prometom dobara i usluga iz člana 11. Zakona, plaćaju PDV prilikom svakog uvoza dobara u rokovima u kojima se plaća carina i druge uvozne dadžbine.

XII POSEBNE ŠEME U GRAĐEVINARSTVU

Član 80.

Pojam građevinskih radova

- (1) Pod «građevinskim radovima» iz člana 40. stav 2. Zakona, smatra se:
- a) usluge rušenja ,
  - b) usluge na zgradama,
  - c) usluge na svim objektima, izgrađenim od građevinskog materijala, koji su izgrađeni na zemlji ili u zemlji ili alternativne usluge koje se obavljaju na objektima pomoću građevinske opreme (tj. na tunelima, mostovima, ulicama),
  - d) instalacija prozora i vrata, instalacija (pokrivanje) podova, liftova, pokretnih traka i sistema za grijanje,
  - e) instalacija elemenata koji se ugrađuju na zgrade ili druge objekte (restorane, radnje, prozorska okna),
  - f) instalacija svjetlećih sistema,
  - g) čišćenje kojim se mijenja površina (npr. pjeskarenje).

Član 81.

Lica u posebnoj šemi u građevinarstvu

(1) Investitor je lice koje finansira građevinske radove na nepokretnoj imovini. Izvođač je lice koje je neposredno zaključilo ugovor sa investitorom o građevinskim radovima na nepokretnoj imovini.

(2) Izvođač iz odredbi člana 41. i 42. Zakona, je dužan da za svaki poreski period investitoru izda račun o izvršenom prometu dobara i usluga.

Član 82.

Pojam kooperanta

(1) Kooperant iz člana 41. i 42. Zakona, je lice, koje izvođaču radova isporučuje dobra za potrebe izvođenja građevinskih radova na nepokretnoj imovini i sam pruža usluge koje su u vezi sa isporučenim dobrima i samim tim utiče na izvođenje građevinskih radova.

(2) Posebna šema se odnosi na izvođača radova iz člana 81. stav 2. ovog pravilnika i kooperanta iz stava 1. ovog člana.

XIII POSEBNI POSTUPCI OPOREZIVANJA

Član 83.

Naknada poljoprivrednicima u paušalnom iznosu

(1) Saglasno članu 45. stav 1. Zakona, poljoprivredniku koji nije PDV obveznik, Uprava će odobriti pravo na paušalnu naknadu (u daljem tekstu: PDV naknada) za ulazni porez ako:

- a) dostavi dokaz nadležnog organa da ostvaruje prihod od poljoprivrede i šumarstva i
- b) izvrši promet poljoprivrednih i šumarskih proizvoda, odnosno poljoprivrednih usluga PDV obveznicima.

(2) PDV naknada određuje se po stopi od 5% na neto vrijednost primljenih dobara i usluga.

(3) Procenat PDV naknade iz stava 2. ovog člana Uprava može određivati svake godine.

(4) Ako poljoprivrednik izvrši promet poljoprivrednih i šumarskih proizvoda, odnosno poljoprivrednih usluga, obveznik je dužan da obračuna PDV naknadu po stopi iz stava 2. ovog člana na neto naknadu primljenih dobara i usluga, o čemu je dužan izdati dokument (u daljem tekstu: potvrda o plaćanju).

(5) Obračunati iznos PDV naknade obveznik iz stava 4. ovog člana ima pravo da odbije kao ulazni porez, pod uslovom da je PDV naknadu i vrijednost primljenih proizvoda i usluga platio poljoprivredniku.

(6) Potvrda o plaćanju iz stava 3. ovog člana sadrži sljedeće podatke:

- a) naziv, adresu i identifikacioni broj obveznika –izdavaoca potvrde o plaćanju,
- b) mjesto i datum izdavanja i redni broj potvrde o plaćanju,
- c) ime, prezime, adresu i JMBG poljoprivrednika,
- d) vrstu i količinu isporučenih dobara, vrstu i obim usluge,
- e) vrijednost primljenih dobara i usluga,
- f) iznos PDV naknade obračunate poljoprivredniku i
- g) broj i datum odobrenja izdatog u skladu sa članom 45. stav 1. Zakona.

Član 84.

Putničke agencije i tur operatori

(1) Ako nisu ispunjeni svi uslovi iz člana 46. Zakona, putnička agencija obračunava, naplaćuje i plaća PDV po opštim uslovima propisanim Zakonom.

(2) Putnička agencija dužna je da obezbijedi evidencije u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom.

(3) Putnička agencija dužna je da korisniku usluga izda poresku fakturu, ili bilo koji drugi dokument koji služi kao poreska faktura, za izvršenu turističku uslugu, i da u istoj iskaže PDV.

(4) Putnička agencija ima pravo na odbitak ulaznog poreza koji je obračunat od strane obveznika koji su izvršili promet dobara i usluga, a koji nisu vezani za neposrednu korist putnika.

Član 85.

Korištena roba, umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti

(1) Preprodavci iz člana 47. stav 1. Zakona, mogu obračunavati i naplatiti PDV prema posebnim uslovima, ako su korištenu robu, umjetnička djela, kolekcionarske predmete i antikvitete, sa namjerom da iste preprodaju, kupili ili dobili:

- a) od lica koja nisu PDV obveznici,
- b) od obveznika koji nisu imali pravo na odbitak ulaznog poreza prilikom nabavki tih dobara, odnosno koji su oslobođeni plaćanja PDV-a bez prava na odbitak ulaznog poreza na nabavke,
- c) od lica čiji godišnji oporezivi promet ne prelazi propisani prag, odnosno od lica koja nisu PDV obveznici, kad se radi o korištenoj poslovnoj imovini tog lica (mali preduzetnici)

(2) Ukoliko preprodavci iz stava 1. ovog člana istovremeno obračunavaju, naplaćuju i plaćaju PDV prema opštim uslovima, obavezni su da u svom knjigovodstvu odvojeno vode evidencije za nabavke na koje obračunavaju i naplaćuju PDV prema posebnim uslovima.

(3) Preprodavci iz stava 1. ovog člana u svom knjigovodstvu obezbijavaju podatke i vode evidencije o nabavci i prodaji korištene robe, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta i u istim su dužni obezbijediti podatke o:

- a) prodavcu za svaki predmet ,
- b) svakom predmetu nabavke,
- c) iznosu nabavne cijene za svaki predmet,
- d) iznosu prodajne cijene za svaki predmet prometa,
- e) iznosu razlike između nabavne i prodajne cijene dobara iz tačke 3. i 4. ovog stava i
- f) iznosu PDV-a koji je sadržan u razlici iz tačke 5. ovog stava.

(4) Poreska faktura se izdaje u skladu sa članom 106. Pravilnika.

(5) Preprodavci iz stava 1. ovog člana imaju pravo na odbitak ulaznog poreza koji je obračunat od strane obveznika koji su izvršili promet dobara i usluga, a koji nisu vezani za nabavnu vrijednost dobara.

Član 86.

Dobra čije su nabavke i prodaje izvršene u cjelosti

(1) Preprodavci čija je pojedinačna vrijednost nabavke korištene robe i kolekcionarskih predmeta ispod iznosa od 200,00 KM nisu dužni da obezbijede podatke o pojedinačnoj nabavnoj i prodajnoj cijeni za svaki predmet oporezivanja , odnosno u tom slučaju mogu izvršiti nabavke i prodaje tih proizvoda u cjelosti.

(2) Preprodavci korištene robe i kolekcionarskih predmeta čija pojedinačna nabavka prelazi iznos iz stava 1. ovog člana dužni su da za svaki predmet oporezivanja obezbijede podatke propisane u članu 85. stav 3. ovog pravilnika.

(3) Preprodavci iz stava 2. ovog člana ne mogu utvrdjivati maržu za oporezivanje.

(4) U slučaju iz stava 1. ovog člana, preprodavci određuju maržu za oporezivanje za određeni poreski period, i to kao razliku između ukupnog prometa u tom periodu i ukupne nabavke dobara.

(5) Ako je marža negativna, preprodavci istu mogu prenijeti u naredni poreski period, pod uslovom da PDV obračunavaju i naplaćuju prema posebnim uslovima za preprodavce iz stava 1. ovog člana.

(6) Ukoliko preprodavci istovremeno obračunavaju i naplaćuju PDV prema posebnim i opštim uslovima propisanim Zakonom, negativnu maržu ne mogu prenijeti za naredni poreski period za dobra na koja obračunavaju i naplaćuju PDV prema opštim uslovima.

Član 87.

Drugi slučajevi prometa umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta

(1) Nabavna cijena umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta koja se uvoze utvrđuje se saglasno carinskim propisima (član 21. Zakona), uvećana za iznos PDV-a koji se obračunava i naplaćuje u rokovima za naplatu carinskog duga.

(2) Preprodavci koji obračunavaju i naplaćuju PDV, na razliku između prodajne i nabavne cijene, nemaju pravo na odbitak ulaznog poreza na dobra koja su uvezli ili dobili, saglasno članu 49. stav 1. Zakona.

Član 88.

Promet dobara na javnoj aukciji

(1) Obveznik iz člana 50. stav 1. Zakona, (u daljem tekstu: aukcionar) može obračunavati i naplatiti PDV prema posebnim uslovima samo ukoliko na javnoj aukciji radi u ime nalagodavaca navedenih u članu 50. stav 3. Zakona.

(2) Ukoliko aukcionar istovremeno obračunava i naplaćuje PDV prema opštim i posebnim uslovima, dužan je da u svom knjigovodstvu odvojeno vodi evidencije, u kojima obezbjeđuje podatke o prometu na koji obračunava i naplaćuje PDV po opštim i posebnim uslovima i da obračuna i plati PDV za svaki posebno.

XIV POVRAT PDV – a

a) Redovni povrat PDV-a obveznicima PDV-a.

Član 89.

Pokretanje postupka za povrat PDV-a

(1) Postupak povrata PDV-a se pokreće podnošenjem prijave samooporezivanja (PDV-prijava).

Član 90.

Pravo na povrat PDV-a

(1) Podnošenjem PDV prijave obveznik se opredjeljuje za povrat razlike ulaznog poreza ili poreski kredit.

(2) Obilježavanjem polja 80 sa oznakom „x“ u PDV-e prijavi smatra se da je podnesen zahtjev za povrat razlike ulaznog poreza.

(3) U slučaju da se obveznik ne izjasni, smatra se opredjeljenim za poreski kredit.

Član 91.

Povrat PDV-a izvoznicima

(1) Pravo povrata ulaznog poreza, po osnovu izvoza u roku od 30 dana od podnošenja prijave za PDV, imaju obveznici koji su imali izvoz preko 30 % od ukupnog prometa u prethodnoj godini. Pravo na povrat u roku od 30 dana obveznik gubi ako šest mjeseci uzastopno nema prometa po osnovu izvoza s tim što ponovno pravo stiče ako uzastopno od šest mjeseci ima izvoz dobara i usluga. Obveznici koji prvi put počinju sa radom ili imaju namjeru da izvoze, pravo na povrat u roku od 30 dana od podnošenja prijave za PDV mogu steći na osnovu ugovora iz koga se može vidjeti da će u tekućoj godini imati preko 30 % prometa po osnovu izvoza.

(2) Obveznici koji su ostvarili izvoz manji od 30% od ukupnog prometa imaju pravo na povrat u roku od 60 dana po isteku roka za predaju prijave za PDV.

Član 92.

Postupak povrata PDV-a

(1) Uprava vrši povrat razlike ulaznog poreza umanjenog za iznos dospjelog poreskog duga.

(2) Dospjeli poreski dug je glavna i sporedna obaveza propisana Zakonom o postupku indirektnog oporezivanja.

(3) Ako Uprava ne izvrši povrat razlike ulaznog poreza u propisanim rokovima, obveznik PDV-a ima pravo na propisanu kamatu koja počinje teći prvog dana po isteku rokova za povrat do dana prenosa sredstava na račun PDV obveznika.

b) Povrat obveznicima PDV-a registrovanim u inostranstvu.

Član 93.

Povrat PDV-a poslovnim subjektima registrovanim za PDV u inostranstvu

(1) Strana pravna lica koja nemaju registrovano poslovanje u BiH (prevoznici, lica koja izlažu robu na sajmovima, avio-prevoznici i slično) su lica koja kupe dobra i prime usluge od poreskih obveznika sa područja BiH, a vezano za obavljanje djelatnosti u inostranstvu, imaju pravo na povrat PDV-a na osnovu zahtjeva kojeg podnose Upravi za kumulativni promet u periodu od najmanje tri mjeseca, a može i kraće ako je ostatak poslovne godine.

(2) Zahtjev iz prethodnog stava, podnosi se na obrascu „PDV-SL-1“, koji je propisan ovim pravilnikom i čini njegov sastavni dio.

Član 94.

Uslovi za povrat PDV-a stranim licima

(1) Uz zahtjev za povrat PDV-a, strano lice je dužno dostaviti slijedeću dokumentaciju:

- a) kopiju potvrde o registraciji obveznika PDV-a i prevod potvrde o registraciji ukoliko ona nije na jednom od tri službena jezika u BiH,

- b) originale ili ovjerene fotokopije faktura o nabavci dobara i usluga u BiH po kojima je obračunat i plaćen PDV,
- c) dokaz o plaćanju dobara i
- d) dokaz o izvozu dobara.

Član 95.

Rok za povrat PDV-a stranim licima

(1) Uprava, nakon izvršene provjere ispunjenosti uslova za povrat PDV-a, licima iz člana 53. stav 1. Zakona, rješenjem utvrđuje pravo na povrat u roku od 6 mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.

(2) Rješenje iz prethodnog stava dostavlja se zastupniku sa sjedištem u BiH.

(3) Povrat PDV-a se vrši sa jedinstvenog računa na račun zastupnika ili podnosioca zahtjeva otvoren u BiH.

c) Povrat PDV-a stranim državljanima.

Član 96.

Pravo na povrat PDV-a stranim državljanima

(1) Kupac-strani državljanin iz člana 54. Zakona (u daljem tekstu: kupac), koji kupljena dobra u BiH otprema u prtljagu koji nosi sa sobom u inostranstvo, pravo na povrat PDV za otpremljena dobra ostvaruje na osnovu zahtjeva za povrat koji, na zahtjev kupca, popunjava obveznik-prodavac.

Član 97.

Podnošenje zahtjeva za povrat PDV-a

(1) Zahtjev za PDV povrat podnosi se na obrascu „PDV-SL-2“ zahtjev stranog državljanina za povrat, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni dio.

Član 98.

Obrazac zahtjeva za povrat PDV-a

(1) Obrazac „PDV-SL-2“ popunjava se u tri primjerka, od kojih original i jednu kopiju prodavac daje kupcu, a drugu kopiju zadržava u svojoj dokumentaciji.

Član 99.

Procedura za povrat PDV-a stranim državljanima

(1) Kupac ostvaruje pravo na povrat PDV ako, prilikom napuštanja carinskog područja BiH, Upravi da na uvid račune, kupljena dobra i original popunjenog obrasca „PDV-SL-2“.

Član 100.

Uslovi za povrat PDV-a stranim državljanima

- (1) Prije ovjere obrasca „PDV-SL-2“ Uprava je dužna da utvrdi da li:
- a) su podaci iz putne isprave istovjetni sa podacima iz obrasca „PDV-SL-2“,
  - b) su dobra data na uvid istovjetna sa dobrima navedenim u obrascu „PDV-SL-2“ i na priloženim računima, kao i da ta dobra nisu korištena;
  - c) je ukupna vrijednost dobara sa PDV iskazana na obrascu „PDV-SL-2“ veća od 100 KM,
  - d) se dobra iznose prije isteka roka od tri mjeseca od dana isporuke (kupovine) u BiH,
  - e) je original obrasca „PDV-SL-2“ ovjerio i potpisao prodavac.
- (2) Ako su ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana Uprava ovjerava original obrazac „PDV-SL-2“ i priložene račune potpisom i pečatom i u obrazac „PDV-SL-2“ unosi datum iznošenja dobara sa carinskog područja BiH.
- (3) Original račune i ovjeren obrazac „PDV-SL-2“ vraća se kupcu, a kopiju obrasca „PDV-SL-2“ Uprava zadržava za svoje potrebe. Uprava vodi posebnu evidenciju o ovjerenim obrascima „PDV-SL-2“.

Član 101.

Dobra koja iznose strani državljanima bez prava na povrat PDV-a

- (1) Pravo na povrat PDV-a na dobra koja iznose strana lica iz BiH ne odnosi se na iznesena mineralna ulja, alkohol i alkoholna pića i prerađevine od duvana.
- (2) Pod mineralnim uljima smatraju se naftni derivati (petrolej, dizel-gorivo, ulje za loženje ekstra lako (ES) i lako specijalno (LS) motorni benzin – bezolovni, motorni benzin).
- (3) Alkoholom i alkoholnim pićima smatraju se alkoholna pića, bez obzira na veličinu pakovanja i etil alkohol.

Član 102.

Rok za povrat PDV-a

- (1) Kupcu ili podnosiocu zahtjeva za povrat (donosiocu ovjerenog originala obrasca „PDV-SL-2“) plaćeni PDV se vraća ako, u roku od tri mjeseca od dana izdavanja računa, prodavcu od koga je kupljeno dobro dostavi ovjeren original obrasca „PDV-SL-2“ na kome je potvrđeno da su ispunjeni uslovi iz člana 100. stav 1. ovog pravilnika.
- (2) Istekom navedenog roka strano lice ne može ostvariti pravo na povrat PDV-a.

Član 103.

Obaveza kupca

- (1) Ako je ovjereni original obrazac „PDV-SL-2“ iz člana 100. stava 2. dostavljen poštom, kupac ili podnosilac zahtjeva dostavlja prodavcu broj računa u banci na koji će se izvršiti povrat plaćenog PDV, ako taj broj računa nije naveden u obrascu „PDV-SL-2“.

Član 104.

Način povrata PDV-a

- (1) Na osnovu ovjerenog originala obrasca „PDV-SL-2“ iz člana 100. stava 2. ovog pravilnika prodavac vrši povrat plaćenog PDV kupcu ili podnosiocu zahtjeva.
- (2) Povrat PDV vrši prodavac u KM gotovinskom isplatom ili uplatom na račun u banci koji navede kupac ili podnosilac zahtjeva.
- (3) Ako je isplata u gotovini, prodavac je obavezan da izvrši povrat PDV odmah, a ako se doznadžava na račun kupca, odnosno podnosica zahtjeva, uplata se vrši u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva.
- (4) Kupac ili podnosilac zahtjeva potpisom na ovjerenom originalu obrasca „PDV-SL-2“ iz člana 100. stava 2. ovog člana potvrđuje prijem vraćenog PDV u gotovini.
- (5) Ovjerene original obrasca „PDV-SL-2“ iz člana 100. stava 2. ovog člana potpisan od strane kupca ili podnosioca zahtjeva o prijemu vraćenog PDV u gotovini, odnosno izvršen nalog za prenos sredstava po osnovu povrata PDV, služi prodavcu kao dokaz za poresko oslobođenje sa pravom na odbitak ulaznog poreza.

Član 105.

Posebna evidencija koju vodi prodavac

- (1) Prodavac je obavezan da vodi posebnu evidenciju o izdatim obrascima „PDV-SL-2“ i o povratu kupcima.
- (2) Evidencija sadrži podatke o:
  - 1) evidencionom broju obrasca „PDV-SL-2“,
  - 2) broju putne isprave stranog državljanina,
  - 3) broju i datumu računa iz obrasca „PDV-SL-2“,
  - 4) iznosu naknade za isporučena dobra bez PDV,
  - 5) iznosu PDV sadržanog u naknadi za isporučena dobra,
  - 6) datumu prijema ovjerenog originala obrasca „PDV-SL-2“,
  - 7) iznosu PDV koji je vraćen na ime povrata,
  - 8) datumu povrata PDV“.

XV ISPOSTAVLJANJE FAKTURE; KNJIGOVODSTVO I ČUVANJE DOKUMENATA

Član 106.

Ispostavljanje poreske fakture

- (1) Obveznik PDV-a je dužan da svakom kupcu izda poresku fakturu za svaki promet dobara i usluga, izuzev za onaj promet koji je oslobođen plaćanja PDV-a (član 24. i 25. Zakona), odnosno za usluge od javnog interesa, finansijske i novčane usluge.
- (2) Pod poreskom fakturom se smatra i svaki drugi dokument koji sadrži sve propisane elemente.
- (3) Poreska faktura se izdaje najmanje u dva primjerka, od kojih se jedan uručuje kupcu, a drugi služi kao isprava za knjiženje.

(4) Poreska faktura služi kao osnov za utvrđivanje poreske obaveze.

(5) Poreska faktura je osnov i preduslov za odbitak ulaznog poreza, bilo kao osnov umanjivanja poreskih obaveza ili osnov za povrat poreza od države, za knjiženje i unos podataka u poresku prijavu.

(6) Za svaku izgubljenu poresku fakturu ili dokument kojim se stiče pravo na odbitak ulaznog poreza, kupac je dužan od dobavljača obezbjediti prepis poreske fakture.

Član 107.

Sadržaj poreske fakture

- (1) Poreska faktura iz predhodnog člana mora sadržavati najmanje sljedeće podatke:
- a) naziv, adresu i identifikacioni broj za indirektne poreze obveznika koji je isporučio dobra ili usluge,
  - b) mjesto i datum izdavanja fakture,
  - c) broj fakture,
  - d) datum isporuke dobara i/ili usluga,
  - e) ime, naziv, adresu i kada postoji identifikacioni broj za indirektne poreze poreskog obveznika kupca.,
  - f) trgovački naziv, vrstu, količinu i cijenu isporučenih dobara i obavljenih usluga,
  - g) pojedinačnu vrijednost dobara i usluga bez PDV-a,
  - h) ukupan iznos naknade bez PDV-a,
  - i) PDV stopu i ukupan iznos PDV-a,
  - j) ukupan iznos naknade za dobra i usluge, uključujući PDV.

(2) U slučajevima kada je obveznik dužan izdati poresku fakturu, a isporučena dobra ili usluge nisu oporezive PDV-om, na poreskoj fakturi je dužan naznačiti član Zakona po kome se obračun PDV-a ne vrši.

Član 108.

Obaveza izdavanja poreske fakture u slučaju korištenja usluga u vanposlovne svrhe

- (1) Obveznik PDV-a mora izdati poresku fakturu u skladu sa odredbama ovog pravilnika i Zakona i u slijedećim slučajevima korištenja usluga u vanposlovne svrhe (član 5. i 9. Zakona), i to kad:
- a) obveznik upotrijebi dobra koja čine dio poslovne imovine u vanposlovne svrhe poreskog obveznika, zaposlenih i drugih lica kada je PDV moguće u potpunosti ili djelimično odbiti,
  - b) obveznik pruža usluge bez naknade, ili uz smanjenju naknadu, u vanposlovne svrhe osnivača, zaposlenih i drugih lica ili svrhe koje nisu povezane sa njegovim poslovanjem,
  - c) obveznik upotrijebi ili obavi uslugu bez naknade, ili uz smanjenu naknadu, zaposlenima ili članovima njihove porodice po osnovu rada i
  - d) obveznik izuzima dobra za krajnju potrošnju (u svrhe koje nisu povezane sa poslovnom djelatnošću).

Član 109.

Izdavanje interne fakture

(1) Za korištenje dobara i usluga u vanposlovne svrhe izdaje se interna faktura, pod uslovom da se na navedena dobra i usluge može odbiti PDV u potpunosti ili djelimično.

(2) Za korištenje lično proizvedenih dobara ili obavljenih usluga u vanposlovne svrhe izdaje se interna faktura, pod uslovom da se na navedena dobra i usluge može odbiti PDV u potpunosti ili djelimično.

(3) Interna faktura sadrži sve propisane elemente poreske fakture, osim što se umjesto podataka o kupcu navode podaci o svrsi korištenja dobara i usluga.

Član 110.

Izdavanje poreske fakture u slučajevima avansnog plaćanja

(1) Za primljene avanse prije isporuke dobara i usluga, a na osnovu izvoda ovlaštene organizacije platnog prometa, primalac avansa, dužan je izdati poresku fakturu u skladu sa Zakonom i ovim pravilnikom.

(2) Na poreskoj fakturi je obavezna naznaka „faktura-avans“.

(3) Ovakva poreska faktura je osnov za obračun izlaznog poreza kod prodavca, a ulaznog kod kupca.

(4) Primljeni avans predstavlja bruto naknadu iz koje se preračunatom stopom izračunava PDV.

(5) Ako je avans primljen u istom obračunskom periodu u kojem je obavljena i isporuka, tada se ne ispostavlja poreska faktura za avans, nego faktura za redovnu isporuku dobara ili usluga. U slučaju kada je primljeni avans veći od iznosa u redovnoj fakturi ispostavlja se poreska faktura za razliku avansa.

(6) Pri isporuci dobara, odnosno obavljanju usluga ispostavlja se poreska faktura u kojoj se zaračunava cjelokupna isporuka dobara, odnosno obavljena usluga, a poreska faktura za avans se poništava (stornira).

Član 111.

Potvrda o prijemu

(1) Potvrda o plaćanju (potvrda o prijemu) je dokument koji se izdaje u specifičnim slučajevima kada postoje otežavajuće okolnosti, nemogućnost izdavanja fakture ili kada je obveznik izdavanja fakture kupac (otkupi od poljoprivrednika, kompleksnost kvantitativnog ili kvalitativnog prijema robe i slično).

(2) Potvrda se izdaje samo za isporuke dobara i usluga na osnovu ugovora.

(3) Datum ispostavljanja potvrde predstavlja datum isporuke dobara i usluga.

Član 112.

Potvrda o prijemu kao faktura

(1) Fakturom se smatra i potvrda o prijemu koju izdaje obveznik za isporuke dobara od poljoprivrednika u smislu člana 45. Zakona.

Član 113.

Sadržaj potvrde o prijemu

(1) Potvrda o prijemu iz predhodnog člana sadrži slijedeće podatke:

- a) naziv, adresu i identifikacioni broj obveznika,
- b) mjesto, datum izdavanja i redni broj potvrde,
- c) ime, prezime, adresu i matični broj poljoprivrednika,
- d) vrstu, količinu isporučenih dobara ili izvršenih usluga od strane poljoprivrednika,
- e) datum ili rok prometa dobara i usluga
- f) vrijednost primljenih dobara i usluga,
- g) iznos paušalne naknade obračunate poljoprivredniku,
- h) broj rješenja o paušalnoj naknadi za poljoprivrednika od strane Uprave.

Član 114.

Blagajnički račun

(1) Obveznici koji promet dobara i usluga naplaćuju u gotovini obavezni su promet iskazivati preko registar blagajni i za svaki izvršeni promet izdati blagajnički račun (isječak vrpce registar blagajne).

(2) Računi se izdaju u dva primjerka, od kojih se jedan izdaje kupcu a drugi služi kao poreska dokumentacija uz dnevne izvještaje za knjiženje.

Član 115.

Sadržaj blagajničkog računa

(1) Blagajnički računi za gotovinski promet pri prometu dobara ili usluga moraju sadržavati najmanje slijedeće podatke:

- a) naziv, adresu i identifikacioni broj obveznika,
- b) mjesto prodaje (broj prodajnog mjesta, poslovnog prostora, prodavnice)
- c) datum i broj izdavanja računa,
- d) količinu, cijenu i uobičajeni trgovački naziv isporučenog dobra ili izvršene usluge,
- e) ukupan iznos naknade bez PDV-a,
- f) ukupan iznos PDV-a i
- g) ukupan iznos naknade sa PDV-om.

Član 116.

Blagajnički račun kao faktura

(1) Blagajnički računi mogu se prihvatiti kao osnova za priznavanje ulaznog PDV-a ukoliko ukupni iznos uključivši PDV ne prelazi 100,00 KM.

(2) Za iznos blagajničkog računa preko 2.000,00 KM pored blagajničkog računa mora se izdati poreska faktura.

Član 117.

Izveštaj o dnevnom i mjesečnom prometu

(1) Obveznici koji promet dobara i usluga naplaćuju gotovinski u skladu sa članovima 118. i 119. dužni su sačinjavati izvještaje o ukupnom dnevnom i mjesečnom prometu, sa podacima o iznosu prometa bez PDV-a, iznosu PDV-a i iznosu prometa sa PDV-om koji predstavljaju dokumente za unos podataka u knjigu izlaznih faktura.

Član 118.

Obveznici koji nisu dužni izdavati blagajničke račune

(1) Obveznici koji promet dobara i usluga naplaćuju gotovinski prilikom maloprodaje duhana, duhanskih prerađevina, dnevne štampe, lota i sportske prognoze u kioscima i pri prodaji dobara i usluga na tržnicama i drugim otvorenim prostorima, nisu dužni izdavati blagajničke račune.

Član 119.

Pojam tržnice i otvorenog prostora

(1) Pod tržnicama i otvorenim prostorima, u smislu Zakona i ovog pravilnika, smatraju se mjesta registrovana od strane nadležnog organa na kojima se može vršiti promet dobara i usluga krajnjim potrošačima.

(2) Pod prodajom na otvorenim prostorima smatra se i prodaja karata javnog prevoza putnika, prodaja karata putem automata i ostalih proizvoda putem automata.

Član 120.

Načela za vođenje knjigovodstva

(1) Poreski obveznik mora u svom knjigovodstvu obezbijediti sve podatke potrebne za tačno, pravilno i blagovremeno obračunavanje i plaćanje PDV-a.

(2) Osnov za knjigovodstveno evidentiranje poreski značajnih događaja, promjena i činjenica su odgovarajuće isprave, kao što su: obračuni izvršenih i primljenih isporuka, izdate i primljene fakture, isprave o uvozu i izvozu (carinske isprave), isprave o plaćanjima i naplati, kao i sve druge isprave bitne za obračun i plaćanje PDV-a i korištenje prava na odbitak ulaznog poreza.

(3) Knjigovodstvo poreskih obveznika, knjige izlaznih i ulaznih faktura i druge evidencije moraju se voditi prema Međunarodnim računovodstvenim načelima i računovodstvenim standardima i prema Zakonu o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine.

(4) Pri vođenju knjigovodstva obveznik treba da se pridržava slijedećih računovodstvenih načela:

- a) akrealna osnova,
- b) stalnost poslovanja,
- c) razumljivost,

- d) relevantnost,
- e) značajnost,
- f) pouzdanost,
- g) vjerodostojna prezentacija,
- h) suština prije forme,
- i) neutralnost,
- j) opreznost,
- k) kompletnost,
- l) uporedivost i
- m) blagovremenost.

Član 121.

Sadržaj knjigovodstvenih evidencija

(1) Poreski obveznik mora u svom knjigovodstvu obezbijediti sve podatke potrebne za utvrđivanje i plaćanje PDV-a, a naročito:

- a) o ukupnom iznosu naknade za isporuke dobara i usluga s PDV-om, iznosu naknade za isporuke dobara i usluga koje su oslobođene PDV-a ,
- b) o obračunatom PDV-u po izdatim fakturama za isporučena dobra i obavljene usluge,
- c) o ukupnom iznosu naknada za primljena dobra i usluge, iznosu naknade za primljena dobra i usluge s PDV-om i iznosu naknade za primljena dobra i usluge bez PDV-a,
- d) o obračunatom PDV-u po fakturama za primljena dobra i korištene usluge (ulaznom porezu),
- e) o obvezi PDV-a za uplatu i uplati PDV-a,
- f) o potraživanju za povrat ulaznog poreza i njegovoj uplati.

(2) Radi osiguravanja podataka o izdatim i primljenim fakturama i PDV-u sadržanom u tim fakturama, poreski obveznik mora ili:

- a) voditi posebne evidencije, i to: knjigu izlaznih faktura (obrazac KIF) i knjigu ulaznih faktura (obrazac KUF), ili
- b) u poslovnom knjigovodstvenom i računovodstvenom sistemu uspostaviti račune za:
  - i) izlazni PDV za isporuke osobama registrovanim za PDV,
  - ii) izlazni PDV za isporuke osobama neregistrovanim za PDV,
  - iii) ulazni PDV,
  - iv) uplate PDV,
  - v) uvozni PDV i
  - vi) izvoz.

Član 122.

Knjiga izlaznih faktura

(1) U knjigu izlaznih faktura (KIF) upisuju se podaci kako slijedi:

- a) redni broj (kolona 1),
- b) broj fakture (kolona 2),
- c) datum izdavanja faktura (kolona 3),
- d) naziv kupca (primaoca dobara ili usluga) ako se radi o poreskom obvezniku (kolona 4),
- e) identifikacioni broj kupca. Ovdje se ne unosi podatak za inostrane kupce, kao ni kod prodaje krajnjim potrošačima (kolona 5),

- f) iznos fakture(kolona 6),
- g) iznos interne fakture u vanposlovne svrhe (kolona 7),
- h) iznos faktura za izvozne isporuke. Unose se podaci za obavljene isporuke u inostranstvo na osnovu izvoznih carinskih isprava (kolona 8),
- i) iznos fakture za ostale isporuke oslobođene plaćanja PDV-a (kolona 9),
- j) osnovica za obračun PDV-a kupcima- poreskim obveznicima (kolona 10),
- k) obračunati iznos PDV-a na sve isporuke (kolona 11).

(2) U knjigu izdatih faktura (KIF) unosi se i:

- a) dnevni gotovinski promet. U tom se slučaju u kolonu 2 unose brojevi faktura za gotovinski promet (od -- do --, prema specifikaciji od -- do -- i slično), u kolonu 3 datum, u kolonu 4 naznaka da se radi o gotovinskim računima kao "gotovinska naplata blagajne br. ---" i slično, kolona 5 se ne popunjava, a iznos tih računa (gotovinske naplate) upisuje se u kolonu 6. U ovu kolonu poreski obveznik može, na osnovu isprava o dnevnom prometu, upisati u jednom iznosu gotovinski promet za cijeli obračunski period,
- b) gotovinski promet bez računa iz člana 117. ovog pravilnika. U tom slučaju, u kolonu 2 unosi se naznaka prodajnog mjesta, kioska i slično, u kolonu 3 datum, ostali podaci se upisuju na način iz tačke 1. ovog stava,
- c) fakture za isporuke bez naknade ili uz lični popust,
- d) naknadne ispravke faktura.

(3) Nakon ispostavljanja fakture za isporuke dobara, odnosno usluga za koje je primljen avans i izdata faktura u smislu odredbi Zakona i ovoga pravilnika, u knjizi izdatih faktura za avanse poništava (stornira) se faktura za avans, a faktura za isporučena dobra, odnosno obavljene usluge upisuje se u knjigu izlaznih faktura za isporučena dobra i usluge.

Član 123.

Knjiga ulaznih faktura

(1) U knjigu ulaznih faktura upisuju se podaci kako slijedi:

- a) redni broj (kolona 1),
- b) broj fakture (kolona 2),
- c) datum fakture (kolona 3),
- d) naziv - ime i prezime dobavljača, odnosno isporučioća dobara ili usluge i sjedište, odnosno prebivalište ili uobičajeno boravište (kolona 4),
- e) identifikacioni broj ili JMBG dobavljača, odnosno isporučioća (kolona 5),
- f) iznos fakture bez poreza (kolona 6),
- g) ukupni iznos fakture s porezom (kolona 7),
- h) iznos paušalne naknade(kolona 8),
- i) ukupni iznos ulaznog poreza sadržanog u fakturama iz kolone 7 (kolona 9),
- j) ulazni porez koji se može odbiti (kolona 10), te
- k) ulazni porez koji se ne može odbiti (kolona 11).

(2) Po prijemu fakture za isporučena dobra i usluge za koje je plaćen avans, u knjizi primljenih faktura za avanse poništava (stornira) se faktura za dati avans sa svim podacima, a faktura za isporučena dobra i usluge unosi se na odgovarajući način u knjigu ulaznih faktura za primljena dobra i usluge.

(3) U knjigu primljenih faktura unose se i podaci o naknadnim ispravkama ulaznog poreza u smislu odredbe člana 36. Zakona.

Član 124.

Obaveza zaključivanja knjiga

- (1) Knjige izlaznih i ulaznih faktura zaključuju se za svaku poslovnu godinu, i pri prestanku poslovanja.
- (2) Tokom godine, za svako obračunsko razdoblje, iznosi upisani u knjige iz stava 1. ovoga člana se zbrajaju i koriste za popunjavanje poreske prijave.
- (3) U knjigu ulaznih faktura i knjigu izlaznih faktura upisuje se i kumulativni iznos poreza za obračunski period.

Član 125.

Obveznici koji nisu u obavezi posebno voditi knjige i evidencije

- (1) Ako poreski obveznik u svom knjigovodstvu obezbjeđuje sve podatke potrebne za utvrđivanje poreske osnovice, odnosno poreza, kao i ulaznog poreza, nije obvezan posebno voditi knjige i evidencije propisane ovim pravilnikom.

Član 126.

Prilagođavanje obrazaca i knjiga automatskoj obradi podataka

- (1) Obrasci i knjige iz ovoga pravilnika mogu se prilagođavati automatskoj obradi podataka, s tim da se moraju osigurati najmanje propisani podaci.

XVI POSEBNA ŠEMA ZA PORESKE OBVEZNIKE-DUŽNIKE U SKLADU SA ČLANOM 66.ZAKONA

Član 127.

Pojam posebne šeme

- (1) Prilikom uvođenja obaveze plaćanja PDV-a po posebnoj šemi za poreskog obveznika-dužnika, u skladu sa članom 66. Zakona, od poreskog obveznika primaoca isporuke, Uprava vrši procjenu sljedećih elemenata:
  - a) iznose fiskalnih i drugih dugova,
  - b) rizik po javne prihode, uključujući i procjenu vjerovatnoće naplate PDV-a bez uvođenja posebne šeme,
  - c) nivo rizika za povećanje duga,
  - d) istorijat ponašanja poreskog obveznika,
  - e) opšte ekonomske izgleda poreskog obveznika u budućnosti.
- (2) Osnovni izvor informacija koji treba procjeniti su podaci za prethodnu godinu i poslovni plan i budžeti ako postoje.

Član 128.

Uvođenje posebne šeme

- (1) Najmanje 30 dana prije donošenja rješenja o uvođenju posebne šeme, Uprava obavještava poreskog obveznika-dužnika, da na osnovu raspoloživih podataka namjerava da uvede posebnu šemu.
- (2) Poreski obveznik-dužnik se obavještava u pismu namjere i poziva da preduzme odgovarajuće korake u cilju izmirivanja duga, uplatom rate ili drugih aranžmana.
- (3) Poreski obveznik kojem se uvodi posebna šema u svoje fakture za isporuke licima koja su registrovana za PDV, unosi sljedeću klauzulu: „ Iznos PDV-a naveden u ovoj fakturi se plaća Upravi sa pozivom na naš identifikacioni broj.“
- (4) Rješenje kojim se utvrđuje obaveza plaćanja po posebnoj šemi se objavljuje u Službenom glasniku BiH i u najmanje tri najčitanije dnevne novine i ističe se u poslovnim prostorijama na vidnom mjestu zajedno sa uvjerenjem o registraciji za PDV.

Član 129.

Obaveze registrovanog poreskog obveznika-primaoca isporuke (kupca)

- (1) Lice registrovano za PDV koje kupuje dobra i usluge od isporučioaca kojem je Uprava rješenjem uvela posebnu šemu, plaća iznos PDV-a direktno Upravi.
- (2) Iznosi PDV-a zadržani tokom poreskog perioda, plaćaju se do 5. u mjesecu za prethodni poreski period. U istom roku, poreski obveznik PDV je dužan dostaviti Upravi listu sa podacima za prethodni poreski period, za svakog registrovanog poreskog obveznika-dužnika sa:
  - a) iznosom zadržanog PDV-a,
  - b) identifikacionim brojem isporučioaca dobara ili usluga i
  - c) identifikacionim brojem primaoca dobara ili usluga koji je zadržao iznos PDV-a.

Član 130.

Ukidanje posebne šeme

- (1) Posebna šema se ukida ukoliko poreski obveznik-dužnik izvrši uplatu dužnog iznosa ili dostavi dovoljnu garanciju za izmirenje duga.
- (2) Rješenje o ukidanju posebne šeme se objavljuje u „Službenom glasniku BiH“.

XVII PRAVNI LIJEKOVI

Član 131.

Pravni lijekovi

- (1) Pravo obveznika PDV-a na žalbu protiv rješenja koja donese Uprava, postupanje prvostepenog i drugostepenog organa po žalbi i pokretanje upravnog spora propisano je Zakonom o postupku indirektnog oporezivanja, u skladu sa članom 2. stav 2. navedenog Zakona.

XVIII KAZNENE ODREDBE

Član 132. Prekršaji

(1) Poreski obveznik koji prekrši obavezu prema članu 128. stavovi 2 i 3, i članu 129. ovog pravilnika, podliježe novčanoj kazni u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 KM.

(2) Odgovorna osoba u pravnom subjektu koja je odgovorna za povredu iz stava 1. ovog člana podliježe noćanoj kazni u iznosu od 500,00 do 5.000,00 KM.

XIX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 133. Promet obavljen do 31.12.2005.

(1) Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se na promet dobara i usluga i uvoz dobara koji se obave poslije 31.12.2005. godine.

(2) Dobavljač je obavezan na dan 31.12.2005. godine kupcima ispostaviti račune za sve nenaplaćene isporuke proizvoda, roba i usluga, koje su obavljene u cjelini ili djelimično. Dobavljač je dužan izvršiti i obračun poreza na promet, ukoliko je predmetni promet oporeziv u skladu sa propisima koji regulišu oporezivanje po navedenoj osnovi.

(3) Kooperanti su dužni glavnom izvođaču radova ispostaviti obračun za privremenu ili konačnu situaciju obavljenih građevinskih radova, zaključno sa 31.12.2005. godine.

(4) Popis ispostavljenih a nenaplaćenih računa, koji se dostavlja nadležnom regionalnom centru Uprave obavezno sadrži:

- a) naziv kupca,
- b) identifikacioni broj kupca,
- c) broj računa,
- d) datum izdavanja računa i
- e) obračun poreza na promet proizvoda i usluga po svakom računu.

(5) Obaveza popisa ispostavljenih a nenaplaćenih računa odnosi se na račune po kojima je izvršen promet dobrima i uslugama i na kojima je dobavljač obračunao porez na promet, ali isti nije uplaćen.

(6) Ako se proizvodi, roba ili usluge isporučuju kontinuirano, ili u dijelovima, na osnovu prethodno sačinjenog ugovora, odredbe Zakona primjenjuju se na dio prometa obavljenog počev od 1.1.2006. godine, a odredbe propisa kojima se uređuje porez na promet na dio prometa koji je obavljen i obračunat kupcu zaključno sa 31.12.2005. godine.

(7) Obaveza poništavanja i knjigovodstvenog storniranja računa u vezi sa kojim nije izvršen promet dobrima i uslugama, odnosi se i na račune za avanse koji nisu naplaćeni sa 31.12.2005. godine.

Član 134.

Konačni obračun poreza na promet

(1) Rokovi za uplatu poreza na promet proizvoda i usluga uređeni su propisima koji regulišu oprezivanje porezom na promet, sa izuzetkom poreza na promet koji je sadržan u nenaplaćenju realizaciji na dan 31.12.2005. godine, a koji dospijeva za uplatu u skladu sa članom 74. stav 3. Zakona.

(2) Obveznici poreza na promet proizvoda i usluga obavezni su Upravi dostaviti kopiju konačnog obračuna poreza na promet proizvoda i usluga za 2005. godinu. Original konačnog obračuna poreza na promet proizvoda i usluga za 2005. godinu dostavlja se nadležnim poreskim upravama entiteta i Brčko Distrikta do 20.2.2006. godine.

(3) Poreske uprave entiteta i Brčko Distrikta nadležne su za postupak kontrole poreskih obaveza prijavljenih u konačnom obračunu poreza na promet proizvoda i usluga za period 1.1 – 31.12.2005. godine.

Član 135.

Zalihe robe u maloprodaji

(1) Registrovani PDV obveznici koji obavljaju djelatnost trgovine na malo i ugostiteljstva na dan 31.12.2005. godine obavezni su:

- a) obaviti popis zaliha robe,
- b) stornirati ukalkulisani porez na promet u zalihama robe,
- c) utvrditi vrijednost zaliha robe bez poreza na promet, te na tako utvrđenu poresku osnovicu obračunati PDV primjenom propisane stope, te
- d) popisne liste i obračun PDV-a dostaviti Upravi do 10.01.2006. godine.

(2) Obveznici poreza na promet koji nisu registrovani kao PDV obveznici obavezni su:

- a) obaviti popis zaliha robe,
- b) utvrditi vrijednost zaliha bez poreza na promet, te na tako utvrđenu poresku osnovicu obračunati PDV primjenom propisane stope,
- c) dostaviti popisne liste Upravi do 10.01.2006 i
- d) izvršiti plaćanje PDV iznosa obračunatog pod tačkom 2. ovog stava do 28.02.2006.

(3) Prodavcu na malo i ugostitelju akciznih roba koji nisu obveznici PDV-a, a koji na zalihama na dan 31.12.2005. godine imaju akcizne robe, te ako posjeduju dokaz da je na iste plaćen porez na promet proizvoda, tako plaćeni porez na promet tretira se kao plaćeni PDV u smislu formulacije „PDV računa“ iz člana 76, stav 4 Zakona o PDV-u.

(4) Organizaciona jedinica Uprave ovlaštena za primanje popisa zaliha iz stava 1., 2. i 3. ovog člana je ona jedinica u Regionalnom centru gdje se nalazi sjedište tj. mjesto prebivališta poreskog obveznika.

(5) Plaćanje iznosa PDV-a koji je obračunat iz stava 2, tačka 4. ovog člana se vrši na propisani račun.

Član 136.

Zalihe akcizne robe

(1) Registrovani PDV obveznici koji u obavljanju svojih poslovnih djelatnosti koriste ili raspolažu akciznom robom na koju je plaćen porez na promet od strane uvoznika ili proizvođača na dan 31.12.2005. godine, obavezni su:

- a) obaviti popis zaliha akcizne robe,
- b) utvrditi porez na promet proizvoda u zalihama akcizne robe,
- c) utvrđeni porez na promet proknjižiti na analitički konto ulaznog poreza,
- d) obračunati i platiti PDV na vrijednost zaliha akcizne robe u skladu sa opštim odredbama Zakona o PDV-u, te
- e) popisne liste dostaviti Upravi do 10.01.2006. godine.

(2) Iznose poreza na promet proizvoda sadržanih u zalihama iz stava 1. ovog člana poreski obveznici će utvrditi na osnovu dokumenta u kome je obračunat porez na promet proizvoda od strane dobavljača, odnosno proizvođača ili uvoznika. Ukoliko obveznik ne posjeduje predmetni dokument utvrđeni porez na promet ne može se priznati kao ulazni porez.

Član 137.

Građevinska djelatnost

(1) Lica koja su obveznici PDV-a u skladu sa Zakonom, dužna su da na dan 31.12.2005. godine izvrše popis novosagrađenih građevinskih objekata, koji su definisani članom 4. stav 3. tačka 4. Zakona i članom 8. Pravilnika, i građevinskih objekata čija je izgradnja u toku i popisne liste dostave Upravi najkasnije do 15.1.2006. godine.

(2) Novosagrađenim građevinskim objektima ili ekonomski djeljivim cjelinama u okviru tih objekata, smatraju se i objekti čija je izgradnja započeta prije 31.12.2005. godine, a nastavljena 1.1.2006. godine.

(3) Osnovica za obračun PDV-a za prvi prenos prava raspolaganja na objektima iz stava 2. ovog člana utvrđuje se tako što se ukupan iznos naknade za objekat ostvaren prilikom prvog prenosa prava raspolaganja umanjuje za cijenu koštanja objekta u koju je uključen i plaćeni porez na promet proizvoda i usluga.

(4) Cijena koštanja objekta iz stava 3. ovog člana sadrži, pored vrijednosti materijala i usluga za izgradnju objekta, i naknade za uređivanje građevinskog zemljišta, pripremnih radova za građenje, raseljavanje, naknade za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta, naknade plata i drugih ličnih primanja i ostali troškovi poslovanja neposredno vezani za izgradnju objekta.

(5) Ako je objekat sagrađen do 31.12.2005. godine, a prvi prenos prava raspolaganja obavljen nakon 1.1.2006. godine osnovica za obračun PDV-a utvrđuje se u skladu sa stavom 3. ovog člana.

Član 138.

Opšta obaveza popisa

(1) Poreski obveznici koji zalihe dobara iskazuju po prodajnim cijenama s uračunatim porezom, pri smanjenju, povećavanju ili ukidanju poreza, obavezni su na dan početka primjene propisa kojim se povećava, smanjuje ili ukida porez, obaviti popis dobara na zalihama i utvrditi cijene s uračunatim porezom po novim poreskim stopama.

Član 139.

Nadležnost za postupke pokrenute prije stupanja na snagu Zakona

(1) Porez na promet proizvoda i usluga koji poreski obveznik duguje prema odredbama Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga, plaća se u rokovima i na način propisan odredbama tog zakona.

(2) Na obaveze poreza na promet proizvoda i usluga nastale prije početka primjene Zakona u pogledu njihovog utvrđivanja, žalbenog postupka, obnove postupka, zastare, naplate, prinudne naplate i povrata, te vođenja prekršajnog postupka primjenjivaće se Zakon o porezu na promet proizvoda i usluga i ostali propisi koji regulišu predmetne oblasti, a koji su bili na snazi do početka primjene ovog Zakona.

Član 140.

Stupanje na snagu

(1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku BiH, a primjenjuje se od 1.1.2006. godine.

(2) Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj 52/05).